

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΓΕΩΠΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ ΙΧΘΥΟΛΟΓΙΑΣ
ΚΑΙ ΥΔΑΤΙΝΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«Προκλήσεις και προοπτικές του ολοθούριου στη διεθνή αγορά»

Κατσούλης Θεοδόσης

Βόλος, 2017

Εξεταστική Επιτροπή:

1) Κωνσταντίνος Πολύμερος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Μάρκετινγκ και Πολιτική στην Πρωτογενή Παραγωγή, Τμήμα Γεωπονίας, Ιχθυολογίας και Υδάτινου Περιβάλλοντος, Σχολή Γεωπονικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, **Επιβλέπων**.

2) Ιωάννης Μποζιάρης, Αναπληρωτής Καθηγητής, Υγιεινή και Συντήρηση Ιχθυηρών, Τμήμα Γεωπονίας, Ιχθυολογίας και Υδάτινου Περιβάλλοντος, Σχολή Γεωπονικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, **Μέλος**.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να εκφράσω τις ειλικρινείς μου ευχαριστίες σε όλους όσους συνέβαλαν στο να φέρω σε πέρας την παρούσα Προπτυχιακή Διπλωματική Εργασία. Ιδιαίτερα θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Επιβλέποντα της εργασίας αυτής, κ. Κωνσταντίνο Πολύμερο για την πολύτιμη βοήθειά του και τη διαρκή υποστήριξή του, τόσο κατά τη διεξαγωγή της έρευνας όσο και κατά τη συγγραφή της παρούσας εργασίας, καθώς και τον κ. Ιωάννη Μποζιάρη για τις χρήσιμες συμβουλές του και την καθοδήγησή του καθ' όλα τα στάδια διεκπεραίωσης της εργασίας.

Τέλος, θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στην οικογένειά μου για την αμέριστη συμπαράσταση, βοήθεια και προ πάντων κατανόηση και ανοχή καθ' όλο το χρονικό διάστημα των σπουδών μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της παρούσας ερευνητικής προσπάθειας είναι η διερεύνηση και η ανάλυση των προκλήσεων και των προοπτικών των ολοθούριων στη διεθνή αγορά. Συγκεκριμένα, γίνεται ανάλυση των προοπτικών σε επίπεδο παραγωγής και κατανάλωσης, με κύρια αναφορά στην εκτίμηση των εισαγωγικών και εξαγωγικών μεριδίων αγοράς διεθνώς για το χρονικό διάστημα 2012 έως 2015. Επιμέρους γίνεται παρουσίαση των κυριότερων χωρών παραγωγής/εξαγωγής και κατανάλωσης ολοθούριων σε διεθνές επίπεδο. Διερεύνηση των κυριότερων καταναλωτικών χωρών, κυριότερων εισαγωγικών, και εξαγωγικών προς τη διεθνή αγορά, χωρών. Υπολογισμός των μεριδίων αγοράς για τις κυριότερες χώρες σε κάθε μία από τις παραπάνω κατηγορίες που καλύπτουν το μεγαλύτερο ποσοστό εμπορικών συναλλαγών και τέλος η ανάλυση των τάσεων και των εξελίξεων των παραπάνω μεριδίων για το χρονικό διάστημα 2012 έως 2015.

Λέξεις – κλειδιά: Ολοθούρια, εισαγωγές, εξαγωγές, μερίδια αγοράς, διεθνής αγορά

ABSTRACT

The purpose of this research effort is to investigate and analyze the challenges and prospects of sea cucumber in the global markets. In particular, the prospects for production and consumption are analyzed, with a main reference to the assessment of import and export market shares internationally for the period 2012 to 2015. Individual presentation of the main countries of production / export and consumption of sea cucumber at international level is presented. Investigation of the main consumer countries, major importing countries and countries exporting to the international market. Calculation of market shares for the main countries in each of the above categories covering the largest proportion of trade transactions and finally analysis of the trends and developments of the above shares for the period 2012 to 2015.

Keywords: Sea Cucumber, Imports, Exports, Market Shares, Global Market

Πίνακας περιεχομένων

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Διεθνές Εμπόριο	7
1.1.1 Έννοια του διεθνούς εμπορίου.....	7
1.1.2 Σημασία του διεθνούς εμπορίου στην οικονομία και στη κοινωνία.....	7
1.1.3 Ελλάδα και διεθνές εμπόριο.....	7
1.1.3.1 Η θέση της Ελλάδας στο διεθνές εμπόριο.....	7
1.1.3.2 Τα κυριότερα εξαγωγικά προϊόντα της Ελλάδας.....	8
1.1.3.3 Βασικοί εξαγωγικοί προορισμοί αγαθών από την Ελλάδα.....	8
1.1.3.4 Βασικά αλιευτικά προϊόντα που αλιεύει και παράγει η Ελλάδα.....	9
1.2 Ολοθούριο	11
1.2.1 Γενικά χαρακτηριστικά και στοιχεία των εδάδιμων ολοθούριων.....	11
1.2.1.1 Συστηματική κατάταξη.....	11
1.2.1.2 Μορφολογικά χαρακτηριστικά ολοθούριου.....	12
1.2.1.3 Είδη εδάδιμων ολοθούριων.....	12
1.2.2 Εκτροφή/Καλλιέργεια ολοθούριων.....	12
1.2.2.1 Χώρες εκτροφής ολοθούριων.....	12
1.2.2.2 Εκτρεφόμενα ολοθούρια στην αγορά.....	13
1.2.3 Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της αγοράς των ολοθούριων.....	13
2. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	15
2.1 Σκοπός.....	15
2.2 Στόχοι.....	15
2.3 Μεθοδολογία.....	15
3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	17
3.1 Οι κυριότερες εισαγωγικές χώρες	17
3.1.1 Χονγκ Κονγκ.....	18
3.1.2 Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής (Η.Π.Α.)	19
3.1.3 Σιγκαπούρη.....	20
3.1.4 Κίνα.....	21
3.1.5 Δημοκρατία της Κορέα (Νότια Κορέα)	22
3.2 Οι κυριότερες εξαγωγικές χώρες	23
3.2.1 Ιαπωνία.....	23
3.2.2 Κίνα.....	24
3.2.3 Χονγκ Κονγκ.....	25
3.2.4 Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής (Η.Π.Α.)	26

3.2.5 Μεξικό.....	26
3.3 Εμπορία ολοθούριων στην Ελλάδα.....	27
3.3.1 Εισαγωγές.....	28
3.3.2 Εξαγωγές.....	29
4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	30
5. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	33
5.1 Ελληνική.....	33
5.2 Ξενόγλωσση.....	33
5.3 Ηλεκτρονική.....	34
6. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	36

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Διεθνές Εμπόριο

1.1.1 Έννοια του διεθνούς εμπορίου

Ως διεθνές εμπόριο ορίζεται το σύνολο των εισαγωγών – εξαγωγών των χωρών σε παγκόσμια κλίμακα που λαμβάνουν χώρα σε μία συγκεκριμένη χρονική περίοδο και αποτελεί το μέσο με το οποίο έρχονται σε εμπορική επικοινωνία οι εθνικές οικονομίες των διαφόρων χωρών.

1.1.2 Σημασία του διεθνούς εμπορίου στην οικονομία και στη κοινωνία

Το διεθνές εμπόριο μεταξύ των εθνών επιτρέπει στις εταιρείες να αυξήσουν τις πωλήσεις τους, να επιτύχουν σημαντικές οικονομίες κλίμακας μειώνοντας το κατά μονάδα κόστος και αυξάνοντας το κέρδος τους, που αν παρέμεναν στις δικές τους εγχώριες αγορές οι πιθανότητες και ευκαιρίες θα ήταν κατά πολύ μικρότερες. Στο διεθνές πεδίο ο ανταγωνισμός μεταξύ των εταιρειών αυξάνει, οδηγώντας σε νέες ανακαλύψεις, νέα, οικονομικότερα και χρησιμότερα προϊόντα για τους καταναλωτές, αφού εταιρίες συναγωνίζονται για την παγκόσμια πλέον μερίδα. Αλλά και οι εγχώριες οικονομίες ωφελούνται αφού αυξάνει η απασχόληση και τα έσοδα που εισρέουν στην εγχώρια οικονομία άμεσα και έμμεσα (Suranovic, 1998-2004; Jerma&Rhoen,1996).

1.1.3 Ελλάδα και διεθνές εμπόριο

1.1.3.1 Η θέση της Ελλάδας στο διεθνές εμπόριο

Η Ελλάδα μέσω της συμμετοχής της στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (ΠΟΕ) και την Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί μία ανοιχτή οικονομία η οποία συμμετέχει στο διεθνές εμπόριο και τις διεθνείς οικονομικές ροές. Η συμμετοχή της Ελλάδας στους δύο αυτούς σημαντικούς υπερεθνικούς οργανισμούς, και ιδιαίτερα στην Ε.Ε. και την Ευρωζώνη, την καθιστά στο επίκεντρο αυξημένων διεθνών οικονομικών ροών, μέσω της ελεύθερης μετακίνησης προϊόντων, ανθρώπων και κεφαλαίων.

Όσον αφορά τις εξαγωγές και τις εισαγωγές της Ελλάδας, για το 2015 η συνολική αξία του εξωτερικού εμπορίου, του αθροίσματος δηλαδή των εισαγωγών και των εξαγωγών, κυμάνθηκε στα επίπεδα των 67,359 δισεκατομμυρίων ευρώ. Το εμπορικό ισοζύγιο κατέγραψε για πολλοστή φορά έλλειμμα, το οποίο κυμάνθηκε σε επίπεδα της τάξης των 16,929 δισεκατομμυρίων ευρώ. Η συνολική αξία των εισαγωγών στην περίπτωση της Ελλάδας ξεπερνά σταθερά την αντίστοιχη των εξαγωγών,

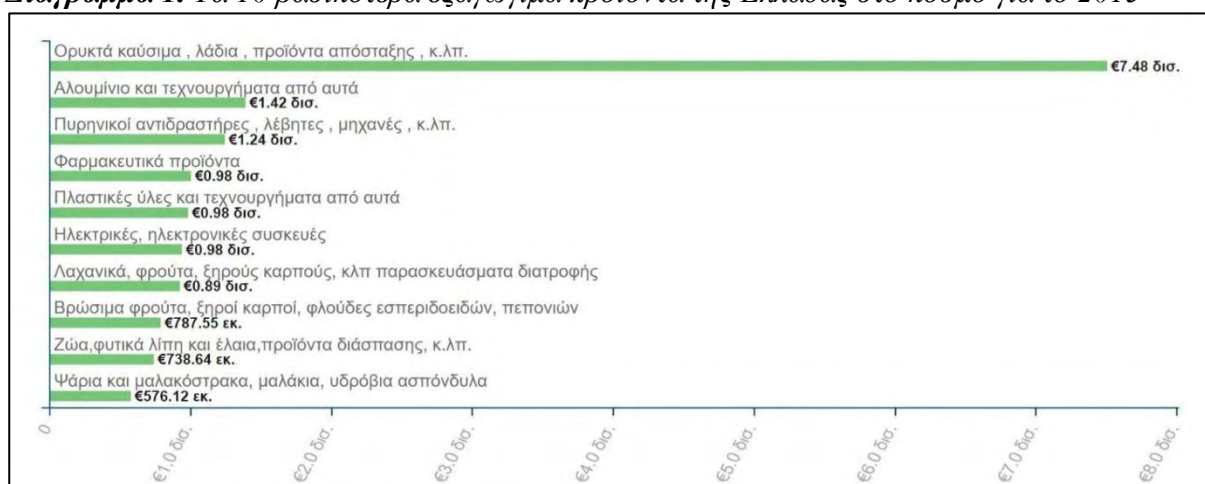

με το αντίστοιχο έλλειμμα να καλύπτεται από τον τουρισμό, τη ναυτιλία, τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και τον εξωτερικό δανεισμό.

1.1.3.2 Τα κυριότερα εξαγωγικά προϊόντα της Ελλάδας

Παρατηρείται ότι παρά την κρίση που πλήττει την Ελλάδα, οι Ελληνικές εξαγωγές παρουσιάζουν σταθερά ανοδική τάση τα τελευταία χρόνια, με τις Ελληνικές επιχειρήσεις να αναζητούν νέες αγορές προκειμένου να ανταπεξέλθουν στη μειωμένη εσωτερική ζήτηση. Η δυνατότητα εισόδου και εκμετάλλευσης νέων αγορών αποτελεί ένα από τα πλέον σημαντικά οφέλη του διεθνούς εμπορίου για τις επιχειρήσεις μίας ανοιχτής οικονομίας, η οποία συμμετέχει στο διεθνές εμπόριο και τις διεθνείς οικονομικές ροές. Στο παρακάτω διάγραμμα παρουσιάζεται η διάρθρωση των Ελληνικών εξαγωγών ανά παραγωγικό κλάδο και η αξία τους σε δισεκατομμύρια και εκατομμύρια ευρώ για το έτος 2015.

Διάγραμμα 1. Τα 10 βασικότερα εξαγωγικά προϊόντα της Ελλάδας στο κόσμο για το 2015

Πηγή: International Trade in Goods based on UN Comtrade data και υπολογισμοί του συγγραφέα.

1.1.3.3 Βασικοί εξαγωγικοί προορισμοί αγαθών από την Ελλάδα

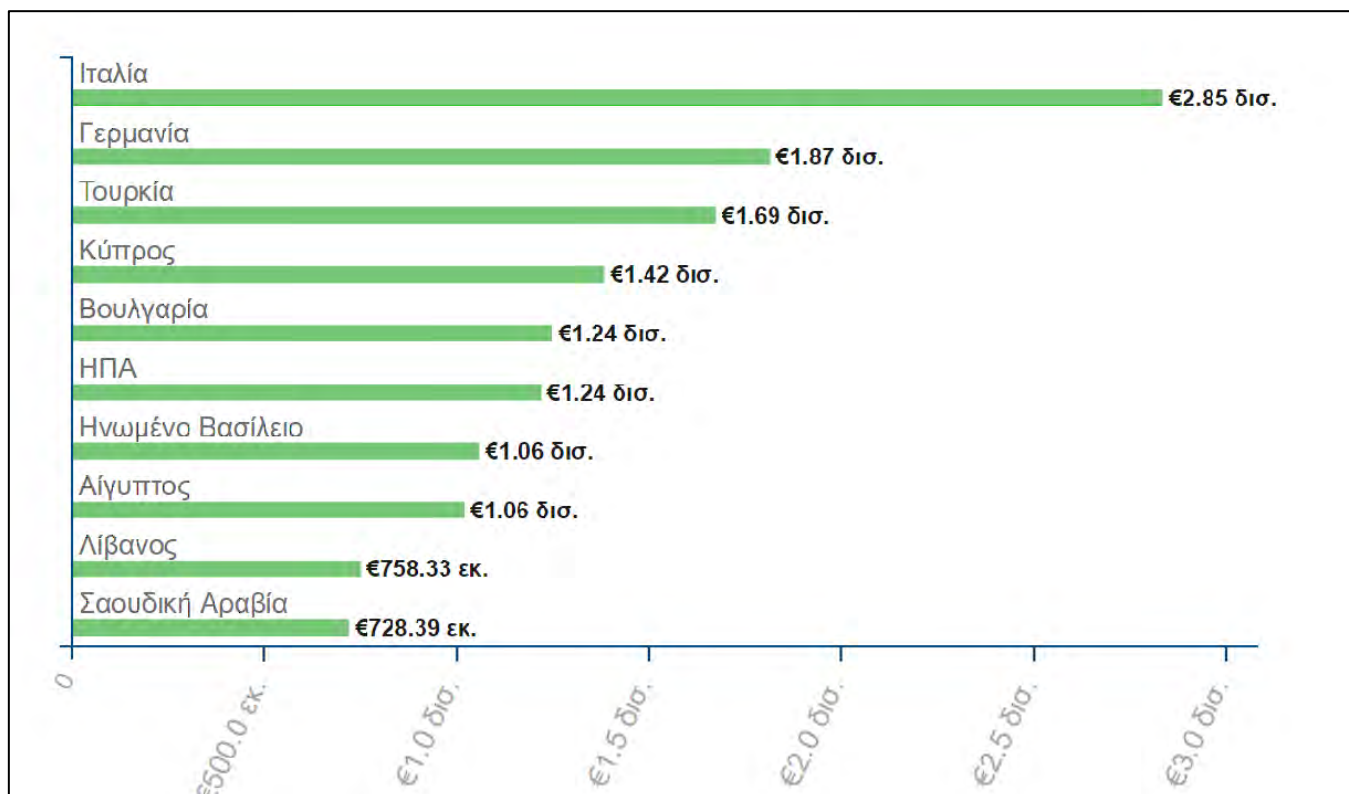
Όσον αφορά τους σημαντικότερους εξαγωγικούς προορισμούς, οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελούσαν σημαντικούς εισαγωγείς των Ελληνικών προϊόντων καθώς το ενδοκοινοτικό εμπόριο αντιστοιχούσε στο 54% των συνολικών εξαγωγών της Ελλάδας για το 2014 το οποίο ισχύει και για το 2015 αλλά σε μικρότερο ποσοστό καθώς αποτελεί το 44,26% των συνολικών εξαγωγών.

Όσο για το 2015 σημαντικός εξαγωγικός προορισμός για τα Ελληνικά προϊόντα αναδείχθηκε η αγορά της Ιταλίας. Ως δεύτερος σημαντικότερος προορισμός εξαγωγών αναδεικνύεται

η Γερμανία, με τη Τουρκία να ακολουθεί στην τρίτη θέση που για δύο χρόνια (2013 και 2014) αποτελούσε τον κυριότερο εξαγωγικό προορισμό. Έπειτα είναι η Κύπρος ενώ την πεντάδα των σημαντικότερων αγορών κλείνει η γειτονική Βουλγαρία καθώς αποτελεί επίσης μία σημαντική αγορά για τις Ελληνικές εξαγωγές.

Διάγραμμα 2. Οι 10 βασικότεροι εξαγωγικοί προορισμοί των ελληνικών προϊόντων για το 2015.

Πηγή: International Trade in Goods based on UN Comtrade data και υπολογισμοί του συγγραφέα.

1.1.3.4 Βασικά αλιευτικά προϊόντα που αλιεύει και παράγει η Ελλάδα

Στις Ελληνικές ιχθυοκαλλιέργειες κυριαρχεί η εκτροφή ψαριών σε παραθαλάσσιες εγκαταστάσεις ιχθυοκλωβών και ιδιαίτερα αυτές της τσιπούρα και του λαβρακίου, με συνδυασμένη παραγωγή περίπου 110.000 τόνους για το 2015. Έπειτα ακολουθούν τα μύδια με παραγωγή 35.000-40.000 τόνους για το 2015.

Τα κυριότερα εκτρεφόμενα θαλάσσια είδη φαίνονται παρακάτω, κατά σειρά σπουδαιότητας από άποψη συνολικής ποσότητας που παράγεται όπως δίνονται από το FAO για το 2015:

1. Τσιπούρα (*Sparus aurata*)
2. Ευρωπαϊκό Λαβράκι (*Dicentrarchus labrax*)

- 3.Μύδια Μεσογείου (*Mytilus galloprovincialis*)
- 4.Ιριδίζουσα Πέστροφα (*Onchorynchus mykiss*)
- 5.Φαγκρί (*Pagrus pagrus*)
- 6.Γλίσχρος (*Argyrosomus regius*)
- 7.Σαργός (*Diplodus puntazzo*)
- 8.Ευρωπαϊκό Χέλι (*Anguilla anguilla*)
- 9.Κέφαλος (*Mugil cephalus*).

Τα πρώτα τρία είδη αποτελούν το 97% της συνολικής παραγωγής των ιχθυοκαλλιεργειών της Ελλάδας.

Τα είδη του γλυκού νερού, ιριδίζουσα πέστροφα και το Ευρωπαϊκό Χέλι περιορίζονται στους 1.630 και 285 τόνους αντίστοιχα και ο κέφαλος στους 264 τόνους εκ των οποίων οι 6,5 τόνοι χρησιμοποιούνται για την παραγωγή υψηλής ποιότητας χαβιάρι που ονομάζεται αυγοτάραχο το οποίο είχε συνολικά 900.000€ σε εξαγωγές το 2014.

Οι ελληνικές θάλασσες έχουν κύριο χαρακτηριστικό το εκτεταμένο μήκος των ακτών και την περίπλοκη ακτογραμμή τους. Τα χαρακτηριστικά αυτά είναι τα υπέρ της σκέδασης του Ελληνικού στόλου σε πολλά, μικρού μεγέθους λιμάνια στα οποία υπάρχουν περίπου 17.000 επαγγελματικά αλιευτικά σκάφη τα οποία ασχολούνται αποκλειστικά με την παράκτια αλιεία.

Η παράκτια αλιεία, ακόμη και σήμερα, εξακολουθεί να είναι μία από τις πιο σημαντικές δραστηριότητες στην παράκτια ζώνη, με οικονομική, καθώς και με την κοινωνική σημασία. Η παράκτια αλιεία απασχολεί πολλές οικογένειες που δεν έχουν άλλο μέσο βιοπορισμού ειδικά σε απομακρυσμένα νησιά ή απομονωμένες περιοχές.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα 10 πιο αλιευμένα θαλάσσια είδη για το 2014 όπως δόθηκαν από την Ελληνική Στατιστική Αρχή.

Πίνακας 1. Τα 10 βασικότερα αλιευμένα θαλάσσια είδη για το 2014

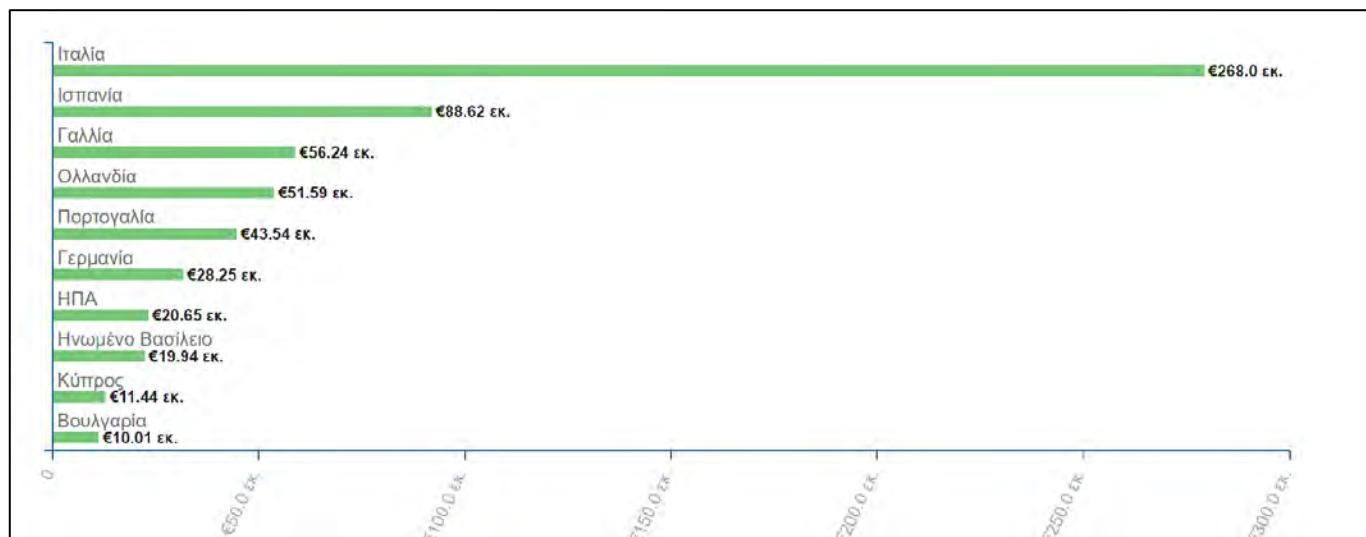
Είδος	Ποσότητα σε μετρικούς τόνους
Γαύροι - <i>Anchovy</i>	9.847,4
Σαρδέλες - <i>Pilchard</i>	8.404,6
Κεφαλόποδα - <i>Cephalopods</i>	5.052,3

Μαλακόστρακα - <i>Crustaceans</i>	3.727,6
Μπακαλιάροι - <i>Hake</i>	3.135,4
Γόπες - <i>Bogue</i>	2.868,9
Ξιφίες - <i>Swordfish</i>	2.081,8
Χταπόδια - <i>Octopus</i>	1.834,6
Κουτσομούρες - <i>Goatfish</i>	1.758,7
Κολιοί-Club mackerel	1.584,4

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή

Διάγραμμα 3. Οι 10 βασικότεροι εξαγωγικοί προορισμοί των ελληνικών αλιευτικών προϊόντων για το 2015.

Πηγή: International Trade in Goods based on UN Comtrade data και υπολογισμοί του συγγραφέα.

1.2 Ολοθούρια

1.2.1 Γενικά Χαρακτηριστικά και στοιχεία των εδώδιμων ολοθούριων

1.2.1.1 Συστηματική κατάταξη

Τα ολοθούρια ανήκουν στο γένος των θαλάσσιων ειδών της οικογένειας των ολοθουροειδών. Εντοπίζονται σε παράκτιες, εύκρατες και τροπικές περιοχές. Στην Ελλάδα υπάρχουν 32 γνωστά είδη της οικογένειας των ολοθούριων (Koukouras et al. 2007, Antoniadou and Vafidis 2009). Τρέφονται γενικά με απόβλητα στη βενθική ζώνη του ωκεανού. Η διαίτά τους περιλαμβάνει νεκρή και αποσυντιθέμενη οργανική ύλη που βρίσκεται στη θάλασσα, στο ίζημα του βυθού. Τα ολοθούρια καταπίνουν ολόκληρο το ίζημα του βυθού. Η σύλληψη της τροφής γίνεται με τη βοήθεια των κεραιών τους και συμβάλει στην ανακύκλωση της οργανικής ύλης.

Πίνακας 2. Συστηματική κατάταξη

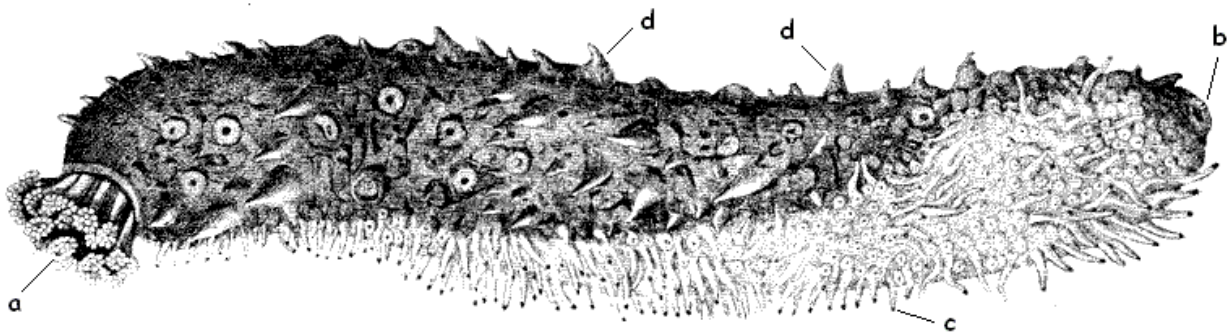
Βασίλειο :	Animalia	(Ζώα)
Συνομοταξία :	Echinodermata	(Εχινόδερμα)
Υποφύλο :	Echinozoa	(Εχινόζωα)

Τάξη :	Holothyroidea	(Ολοθουρίδια)
Κλάση :	Aspidochirotida	(Ασπιδοχιροτίδια)
Οικογένεια :	Holothuriidae	(Ολοθουροειδή)

Πηγή: World Register of Marine Species

1.2.1.2 Μορφολογικά χαρακτηριστικά ολοθούριου

Τα ολοθούρια αναπτύσσονται σε μέγεθος από 10cm έως 30cm, και 6 cm διάμετρο και τα μεγαλύτερα είδη μπορούν να φτάσουν και τα 3m. Είναι σχεδόν κυλινδρικά ως σκωληκοειδές. Έχουν μαλακό δέρμα και παχύ.

Εικόνα 1: *Holothuria tubulosa* Gmelin, 1788 , Nordisk familjebok (1919).

Το στόμα (α) βρίσκεται στο ένα άκρο του κυλινδρικού σώματος και στο άλλο άκρο βρίσκεται η έδρα (b). Εκκρίνει προστατευτική μεμβράνη βλέννας στην οποία προσκολλώνται κομμάτια ιζήματος και φύκια.

1.2.1.3 Είδη εδώδιμων ολοθούριων

Όλα τα είδη ολοθούριων θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως εδώδιμα, αλλά μόνο λίγα χρησιμοποιούνται σε διεθνή εμπορική κλίμακα. Τα κυριότερα από αυτά είναι *H. tubulosa*, *H. polii*, τα οποία εντοπίζονται στην Ελλάδα, *H. scabra*, *H. spinifera*, *H. fuscogilva*, *Actinopyga mauritiana*, *Stichius japonicus*, *Stichopus japonicas*, *Parastichopus californicus*, *Thelenota ananas*, *Acaudina molpadoides*, *H. Mexicana* (Palomares, M.L.D. & Pauly, D. 2011).

1.2.2 Εκτροφή/Καλλιέργεια ολοθούριων

1.2.2.1 Χώρες εκτροφής ολοθούριων

Οι βασικές χώρες που εκτρέφουν ολοθούρια είναι η Ινδονησία, η Μαλαισία και η Φιλιππίνες τα οποία προορίζονται για εμπορική κατανάλωση. Ωστόσο οι καλλιέργειες εντοπίζονται μόνο σε

φτωχές χώρες για τη στήριξη των κατοίκων με αποτέλεσμα να υπολείπονται οργάνωσης, βιωσιμότητας, διαθεσιμότητας σιτηρεσίων, με χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης και κανένα αξιοσημείωτο μερίδιο αγοράς στο διεθνές εμπόριο. (Hamprus E. et al. 2011)

1.2.2.2 Εκτρεφόμενα ολοθούρια στην αγορά

Τα εκτρεφόμενα ολοθούρια είναι κατώτερης ποιότητας από τα άγρια με αποτέλεσμα η τιμή τους να είναι πολύ χαμηλότερη. Αυτό συμβαίνει λόγω της χαμηλής ποιότητας εγκαταστάσεων και τροφών που παρέχονται στα άτομα κατά την εκτροφή και ανάπτυξη τους.

Εικόνα 2: Zangafoty - Sea Cucumber Aquaculture from Blue Ventures, NISA Media Limited, 2012

1.2.3 Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της αγοράς των ολοθούριων

Τα ολοθούρια, εντάσσονται στην κατηγορία των προϊόντων πολυτελείας, καθώς η διαδικασία επεξεργασίας και μεταποίησης τους είναι δύσκολη και πολυέξοδη. Η κατανάλωσή τους γίνεται μόνο από Ασιατικούς πολιτισμούς αλλά και Κινέζικες κοινότητες σε χώρες του υπόλοιπου κόσμου. Τα ολοθούρια καταναλώνονται σε ημερήσια βάση λόγω των θρεπτικών στοιχείων που φέρουν, όπως πρωτεΐνες, ασβέστιο, μαγνήσιο, σίδηρο κ.α. Επίσης μαγειρεύονται ως σούπα και αποτελεί κυρίως πιάτο σε εστιατόρια. Παρέχονται ταυτόχρονα όμως και σε μορφή σκόνης από φαρμακευτικές εταιρίες. Η ζήτηση των ολοθούριων είναι σταθερή και σε μεγάλες ποσότητες καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Οι κυριότερες ταξινομικές κατηγορίες των ολοθούριων, ανάλογα με το μέγεθος του σώματός τους είναι οι εξής τρεις:

1.No. 3, Μικρά ("small")

2.No. 2, Μεσαία ("medium")

3.No. 1, Μεγάλα ("large")

Στο εμπόριο είναι διαθέσιμα τα ολοθούρια σε διάφορες μορφές, ώστε να εξυπηρετείται η χρήση τους. Η διακίνησή τους γίνεται με τους εξής τρόπους:

- **Νωπά ή φρέσκα:** προερχόμενα από εισαγωγές ή συλληφθέντα άγρια από την φύση και διακινούνται συνήθως σε πλαστικά τελάρα ή βαρέλια των 20 – 25 κιλών ή σε παλετοδεξαμενές των 700-1000 κιλών.

- **Φρέσκα κατεψυγμένα με απλή ψύξη:** προερχόμενα από εισαγωγές ή συλληφθέντα άγρια από την φύση και διακινούνται συνήθως σε πλαστικά τελάρα ή βαρέλια των 20 – 25 κιλών και προωθούνται στη βιομηχανία για περαιτέρω επεξεργασία.

- **Βρασμένα κατεψυγμένα:** έπειτα από επεξεργασία (βρασμός) σε πιστοποιημένα εργαστήρια μεταποίησης αλιευτικών υποπροϊόντων.

- **Αποξηραμένα:** έπειτα από επεξεργασία (βρασμός και αποξήρανση) σε πιστοποιημένα εργαστήρια μεταποίησης αλιευτικών υποπροϊόντων.

- **Αλεσμένα σε κάψουλες:** έπειτα από επεξεργασία (βρασμός, αποξήρανση και άλεση) από φαρμακευτικές βιομηχανίες προωθούνται προς τα παραδοσιακά κινέζικα φαρμακεία.

- **Συσκευασία Vacuum:** έπειτα από επεξεργασία (βρασμός) σε πιστοποιημένα εργαστήρια μεταποίησης αλιευτικών υποπροϊόντων προωθούνται στα καταστήματα.

2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

2.1 Σκοπός

Βασικός σκοπός της παρούσας ερευνητικής προσπάθειας είναι η διερεύνηση και η ανάλυση των προκλήσεων και των προοπτικών των εδωδιμων ολοθούριων στη διεθνής αγορά. Συγκεκριμένα, επιχειρήθηκε ανάλυση των προοπτικών σε επίπεδο παραγωγής και κατανάλωσης, με κύρια αναφορά στην εκτίμηση των εισαγωγικών και εξαγωγικών μεριδίων αγοράς για το χρονικό διάστημα 2012 έως 2015.

2.2 Στόχοι

Οι επιμέρους στόχοι της παρούσας έρευνας έχουν ως ακολούθως:

- I. Παρουσίαση των κυριότερων χωρών παραγωγής/εξαγωγής και κατανάλωσης ολοθούριων σε διεθνές επίπεδο.
- II. Διερεύνηση των κυριότερων εισαγωγικών χωρών.
- III. Καθορισμός των κυριότερων εισαγωγικών και εξαγωγικών χωρών προς την διεθνής αγορά.
- IV. Υπολογισμός των μεριδίων αγοράς για τις κυριότερες χώρες σε κάθε μία από τις παραπάνω κατηγορίες που καλύπτουν το μεγαλύτερο ποσοστό εμπορικών συναλλαγών.
- V. Ανάλυση των τάσεων και των εξελίξεων των παραπάνω μεριδίων για το χρονικό διάστημα 2012 έως 2015.

2.3 Μεθοδολογία

Μεταξύ των μεθόδων που έχουν ευρύτητα χρησιμοποιηθεί προκειμένου να προσδιοριστεί τόσο η ικανότητα διείσδυσης σε νέες αγορές, όσο και διατήρησης υπαρχόντων αγορών και κατ' επέκταση ο βαθμός της ανταγωνιστικότητας των εξαγωγών σε επιλεγμένες αγορές – στόχους, είναι η ανάλυση των μεριδίων αγοράς (Rigaux 1971) ή (Bowen & Pelzman 1984) ή (Polymeros & Katrakylidis 2008). Σύμφωνα με τους Trail & Da Silva, (1994), τα μερίδια αγοράς προσδιορίζονται με βάση το δείκτη των μεριδίων αγοράς, με τον οποίο εκτιμάται η συμμετοχή των εξαγωγών σε μια αγορά, η εξάρτησή της από τον εξαγωγέα και ο βαθμός κάλυψης των καταναλωτικών αναγκών της.

Στην παρούσα εργασία χρησιμοποιήθηκε ο δείκτης του Εξαγωγικού Μεριδίου Αγοράς (Export Market Share, EMS) ο οποίος ορίζεται ως εξής :

Εξαγωγικό Μερίδιο Αγοράς: $EMS_{i,j} = (x_{i,j} / \sum x_{i,j}) * 100$

Όπου, X = Αξία εξαγωγών

i = Χώρα

j = Κατηγορία Προϊόντος

Η τιμή του δείκτη κυμαίνεται από 0 έως 100, και όταν παίρνει την τιμή 0 σημαίνει ότι η χώρα δεν παρουσιάζει εξαγωγές, ενώ για τιμή ίση με 100 σημαίνει ότι η χώρα είναι ο μοναδικός εξαγωγέας. Θα μπορούσε να ειπωθεί ότι, ο EMS εξετάζει την ανταγωνιστική θέση μιας χώρας σε μια διεθνή αγορά για έναν τομέα, κλάδο ή προϊόν.

Ο EMS δίνει τη δυνατότητα εντοπισμού των κυριότερων συμμετεχόντων χωρών στο διεθνές εμπόριο για ένα τομέα/κλάδο ή συγκεκριμένο προϊόν, τόσο σε επίπεδο εξαγωγών όσο και εισαγωγών, (Λιόλιου και συν. 2010). Καθιστά εφικτή, αφενός τη δυνατότητα εντοπισμού των κυριότερων εξαγωγικών ανταγωνιστικών χωρών σε συγκεκριμένες εισαγωγικές αγορές και αφετέρου την εκτίμηση της ανταγωνιστικής θέσης των εξαγωγών μιας χώρας στις εισαγωγικές αυτές αγορές (Drescher and Maurer, 1999; Kennedy, *et.al*, 1997). Επίσης, η διερεύνηση του δείκτη για μια σειρά ετών αποτελεί σημαντική πληροφορία για την εξέλιξη του βαθμού της ανταγωνιστικής θέσης των υπό μελέτη τομέων/κλάδων ή προϊόντων, σε συγκεκριμένες αγορές – στόχους.

Στην παρούσα εργασία τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν αναφέρονται στις εισαγωγές και εξαγωγές των ολοθούριων στη διεθνή αγορά για τα τελευταία 4 έτη (2012 – 2015) και έχουν αντληθεί από τη βάση δεδομένων της UN Comtrade. Οι κωδικοί του προϊόντος που διερευνήθηκαν είναι 03081, που περιλαμβάνει ολοθούρια ζωντανά – φρέσκα ή διατηρημένα, καπνιστά, κατεψυγμένα, διάφορα και 16056100 και περιλαμβάνει ολοθούρια παρασκευασμένα ή διατηρημένα σε απλή ψύξη. Αρχικά, έγινε προσδιορισμός των κυριότερων εισαγωγικών χωρών, στη συνέχεια εντοπίστηκαν οι κυριότερες εξαγωγικές προς αυτές χώρες και τέλος υπολογίστηκαν τα μερίδια αγοράς όλων των εξαγωγέων σε κάθε εισαγωγική αγορά.

Ακολουθεί παρουσίαση των αποτελεσμάτων και στην τελευταία ενότητα παρουσιάζονται τα κυριότερα συμπεράσματα που προέκυψαν από την παρούσα έρευνα.

3 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Είναι σημαντικό πριν τη διερεύνηση των προοπτικών και των προκλήσεων των ολοθούριων στη διεθνή αγορά να εντοπιστούν οι 5 κυριότερες εισαγωγικές και εξαγωγικές χώρες καθώς και να προσδιοριστούν οι κυριότεροι εξαγωγείς για κάθε εισαγωγική αγορά αλλά και οι κυριότεροι εξαγωγικοί προορισμοί των εξαγωγικών χωρών. Επίσης θα γίνει υπολογισμός μεριδίων αγοράς για τους παραπάνω. Παρομοίως θα μελετηθούν οι εισαγωγές και οι εξαγωγές της Ελλάδας σε ολοθούρια.

3.1 Οι κυριότερες εισαγωγικές χώρες

Από τα στοιχεία του πίνακα που ακολουθεί παρατηρείται ότι οι κυριότερες εισαγωγικές χώρες παρουσιάζουν μία σταθερή εισαγωγική πολιτική με τις περισσότερες από αυτές να δείχνουν και μία μικρή αύξηση από το 2012 έως το 2015.

Στη συνέχεια, εμφανίζονται οι αξίες σε δολάρια Αμερικής (US\$) ανά έτος, των κυριότερων εισαγωγέων σε ολοθούρια για κάθε έτος χωριστά, καθώς και η συνολική τους αξία για το σύνολο των υπό μελέτη ετών.

Πίνακας 3. Οι κυριότερες εισαγωγικές χώρες ολοθούριων στο κόσμο (Trade Value (US\$))

Έτος	HK	USA	SG	CN	KR
2012	351.845.199	24.809.069	24.453.642	12.126.381	14.547.286
2013	353.598.862	43.614.559	23.631.938	19.979.857	12.082.603
2014	300.812.270	29.141.756	30.084.187	13.599.570	13.254.268
2015	278.239.013	29.525.228	27.085.204	14.815.810	12.270.274
Μεταβολή (%)	-20,92	+19,01	+10,76	+22,18	-15,65
ΣΥΝΟΛΟ	1.284.495.344	127.090.612	105.254.971	60.521.618	52.154.431

Πηγή: UN Comtrade και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Σημείωση: HK=ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ, USA=Η.Π.Α., SG=ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗ, CN=ΚΙΝΑ, KR=ΝΟΤΙΑ ΚΟΡΕΑ

Όπως μπορούμε να παρατηρήσουμε στον πίνακα, το Χονγκ Κονγκ ενώ αποτελεί τον μεγαλύτερο εισαγωγέα με 1010,69% μεγαλύτερες συνολικές εισαγωγές στα υπό μελέτη έτη από τη δεύτερη σε εισαγωγές χώρα Η.Π.Α., εμφανίζει τα δύο τελευταία έτη μείωση και μεταβολή σε ύψος 20,92%, δηλαδή, 73.606.186\$ χαμηλότερες εισαγωγές για το 2015 σε σχέση με το 2012. Επίσης παρόμοια μείωση σε εισαγωγές σε ύψος 15,65% παρουσιάζει και η Νότια Κορέα, η διαφορά όμως μεταξύ 2012 και 2015 είναι μόλις 2.277.012\$.

Σε εισαγωγές μετά το Hong Kong ακολουθούν οι Η.Π.Α. όπου εκτός του έτους 2013 που έδειξαν έντονη αύξηση σε εισαγωγές ύψους 43 εκατομμυρίων δολαρίων (US\$), ενώ στα υπόλοιπα έτη παρουσιάζουν μία σταθερή εισαγωγική πολιτική σε επίπεδο αξίας προϊόντων. Ακολουθεί η Σιγκαπούρη όπου δεν εμφανίζει δραματικές αλλαγές, όπως οι Η.Π.Α., με θετική μεταβολή από το 2012 στο 2015 της τάξεως του 10,76%. Τέλος η Κίνα αύξησε τις εισαγωγές της κατά 22,18% αλλά και πάλι δεν μπορεί να συγκριθεί με τις εισαγωγές του Χονγκ Κονγκ και τον αντίκτυπο μίας μεταβολής που θα είχε στη συνολική αξία εισαγόμενων προϊόντων.

3.1.1 Χονγκ Κονγκ

Τα ολοθούρια συγκαταλέγονται στην Ασιατική παραδοσιακή κουζίνα, ιδιαίτερα της Κινέζικης και καταναλώνονται πολλά είδη αυτών. Σε αντίθεση όμως με τη Κίνα το βιοτικό επίπεδο στο Χονγκ Κονγκ είναι υψηλότερο με αποτέλεσμα οι κάτοικοί του να έχουν περισσότερο πρόσβαση σε delicatessen προϊόντα από ότι οι Κινέζοι.

Τα προαναφερθέντα δικαιολογούν το γεγονός ότι το Χονγκ Κονγκ είναι η μεγαλύτερη εισαγωγική δύναμη παγκοσμίως. Ακολουθεί πίνακας όπου παρουσιάζονται οι κυριότερες εξαγωγικές χώρες προς το Χονγκ Κονγκ με τα αντίστοιχα μερίδια αγοράς αυτών.

Πίνακας 4. Μερίδια αγοράς εξαγωγικών χωρών στο Χονγκ Κονγκ

Έτος	JP	USA	MX	CN	AU	*O	TL
2012	53,01	7,19	0,24	2,46	3,48	33,62	100
2013	51,73	8,56	2,42	5,53	3,27	28,49	100
2014	47,94	5,28	3,64	8,99	4,12	30,03	100
2015	46,91	4,68	3,89	2,54	4,75	37,23	100
Μεταβολή (%)	-11,51	-34,97	+1489,81	+3,53	+36,49	+10,74	-
Μέγιστο	53,01	8,56	3,89	8,99	4,75	37,23	-
Ελάχιστο	46,91	4,68	0,24	2,46	3,27	28,49	-
Μέσος Όρος	49,90	6,43	2,55	4,88	3,91	32,34	-
Τυπική Απόκλιση	2,53	1,54	1,44	2,68	0,58	3,38	-

Πηγή: UN Comtrade και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Σημείωση: JP=ΙΑΠΩΝΙΑ, USA=Η.Π.Α., MX=ΜΕΞΙΚΟ, CN=ΚΙΝΑ, AU=ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ, *O=ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ, TL=ΣΥΝΟΛΟ

Όπως φαίνεται στο παραπάνω πίνακα η Ιαπωνία ευθύνεται για τουλάχιστον τις μισές εισαγωγές του Χονγκ Κονγκ σε ολοθούρια με μέσο όρο για τα υπό μελέτη έτη στο 49,90%. Οι Η.Π.Α.

παρουσιάζουν μετά το 2013 σταθερή μείωση με μεταβολή -34,97%. Το Μεξικό, όπως θα δούμε και στην ενότητα των βασικότερων εξαγωγέων, δείχνει να κερδίζει χρόνο με το χρόνο ολοένα και περισσότερο μερίδιο αγοράς σε όλες τις διεθνείς αγορές εκ' των οποίων μία είναι και το Χονγκ Κονγκ. Η Κίνα, εμφανίζει άνθηση των εξαγωγών της προς το Χονγκ Κονγκ για τα έτη 2013 και 2014, ποσοστό που έχασε και επανήλθε στο αρχικό της μερίδιο αγοράς με μικρή θετική μεταβολή ύψους 3,53%. Η Αυστραλία διατηρεί σταθερή αυξητική εξαγωγική πολιτική προς το Χονγκ Κονγκ με μεταβολή ύψους 36,49% αλλά σε γενικές γραμμές το μερίδιο αγοράς της είναι ακόμα αρκετά χαμηλό με μέσο όρο 3,91.

Οι λοιπές χώρες έχουν επίσης σημαντικό ποσοστό με μέσο όρο να βρίσκεται στο 29,49% πράγμα που υποδεικνύει ότι, εκτός της Ιαπωνίας που παίζει σημαντικό ρόλο με τις εξαγωγές της προς το Χονγκ Κονγκ, όλες οι υπόλοιπες χώρες αρχίζουν να κερδίζουν έδαφος, λόγω της σταθερής αύξησης που εμφανίζουν από το 2013, ενώ της Ιαπωνίας μειώνονται σταθερά.

3.1.2 Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής (Η.Π.Α.)

Οι Η.Π.Α. είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος εισαγωγέας σε ολοθούρια, το οποίο δικαιολογείται καθώς το 2015 μετρήθηκαν 21 και πλέον εκατομμύρια Ασιάτες εντός της χώρας.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται οι 5 κύριοι εξαγωγείς προς τις Η.Π.Α. με τα αντίστοιχα μερίδια αγοράς.

Πίνακας 5. Μερίδια αγοράς εξαγωγικών χωρών στις Η.Π.Α.

Έτος	MX	CA	HN	HT	GR	*O	TL
2012	2,39	8,16	2,39	3,54	2,49	81,03	100
2013	14,80	5,18	5,18	2,54	1,77	70,53	100
2014	66,97	9,87	10,50	3,63	2,19	6,84	100
2015	52,99	8,41	7,28	3,34	6,49	21,49	100
Μεταβολή (%)	+2117,63	+1,36	+204,97	-5,56	+160,45	-73,48	-
Μέγιστο	66,97	9,87	10,50	3,63	6,49	81,03	-
Ελάχιστο	2,39	5,18	2,39	2,54	1,77	6,84	-
Μέσος Όρος	34,29	7,87	6,34	3,26	3,24	44,97	-
Τυπική Απόκλιση	26,53	1,70	2,96	0,43	1,90	31,46	-

Πηγή: UN Comtrade και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Σημείωση: MX=ΜΕΞΙΚΟ, CA=ΚΑΝΑΔΑΣ, HN=ΟΝΔΟΥΡΑ, HT=ΑΙΤΗ, GR=ΕΛΛΑΔΑ *O=ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ, TL=ΣΥΝΟΛΟ

Ο σημαντικότερος προμηθευτής των ΗΠΑ είναι όπως φαίνεται και στον πίνακα 5 το Μεξικό, πράγμα που δείχνει να μεταβάλλεται, καθώς το μερίδιο αγοράς μειώθηκε έπειτα της ραγδαίας αύξησης το 2014. Για το 2014 το μερίδιο αγοράς του άγγιξε το 66,97%, ενώ το επόμενο έτος το μερίδιο αγοράς του Μεξικού έπεσε στο 52,99%. Η Ονδούρα και η Ελλάδα για το 2012 είχαν μερίδια αγοράς ύψους 2,39% και 2,49% αντίστοιχα. Και οι δύο χώρες παρουσιάζουν σημαντική αύξηση στα επόμενα έτη. Πιο συγκεκριμένα η Ονδούρα το 2014 έφτασε στο 10,5% αλλά συνέχισε με μειωμένο μερίδιο αγοράς για το 2015 στο 7,28%. Παρ' όλα αυτά η μεταβολή μεταξύ 2012 και 2015 ανέρχεται σε ύψος 203,97%. Η Ελλάδα παρομοίως με την Ονδούρα, χωρίς ενδιάμεσες σημαντικές αυξομειώσεις αλλά και χωρίς σημαντικά ποσοστά έως και το 2014, αποκτά σημαντικό ρόλο στις εισαγωγές των Η.Π.Α. καθώς για το 2015 κατέχει μερίδιο αγοράς 6,49%, μεταβολή ύψους 160,45%, το οποίο έλαβε χώρα μέσα σε ένα χρόνο.

Παρόλο που η υπόλοιπες χώρες παρουσιάζουν αύξηση μεριδίου αγοράς, η Αιτή εμφάνισε μικρή μείωση αλλά σε γενικότερες γραμμές παρέμεινε στα ίδια επίπεδα.

Τέλος οι λοιπές χώρες εμφάνισαν και αυτές σημαντική αύξηση για το 2015, μεταβολή 310,70%. Οι ΗΠΑ για το 2015 επικέντρωσαν το ενδιαφέρον τους προς διάφορες χώρες, μία εκ' των οποίων είναι η Ελλάδα όπου οι εξαγωγές της έδωσαν θέση ως έναν από τους βασικότερους προμηθευτές.

3.1.3 Σιγκαπούρη

Η λιανική αγορά ολοθούριων στη Σιγκαπούρη είναι πολύ ενεργή. Στη κεντρική αγορά της πόλης υπάρχουν πολλά καταστήματα όπου πουλάνε διάφορα είδη αποξηραμένων ολοθούριων ενώ άλλα πουλάνε τα ολοθούρια, αφού τα έχουν ενυδατώσει πρώτα, σε συσκευασίες των 6 τεμαχίων.

Πίνακας 6. Μερίδια αγοράς εξαγωγικών χωρών στη Σιγκαπούρη

Έτος	CN	ID	MY	PH	YE	*O	TL
2012	3,20	24,33	4,01	6,70	15,99	54,23	100
2013	13,52	26,73	6,25	2,41	12,35	38,74	100
2014	46,67	21,15	3,32	2,14	3,32	23,40	100
2015	44,93	16,17	6,75	3,46	3,17	25,52	100
Μεταβολή (%)	+1304,68	-33,54	+68,08	-48,38	-80,19	-52,94	-

Μέγιστο	46,67	26,73	6,75	6,70	15,99	54,23	-
Ελάχιστο	3,20	16,17	3,32	2,14	3,17	23,4	-
Μέσος Όρος	27,08	22,09	5,08	3,68	8,7	35,47	-
Τυπική Απόκλιση	19,08	3,95	1,45	1,81	5,61	12,32	-

Πηγή: UN Comtrade και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Σημείωση: CN=ΚΙΝΑ, ID=ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ, ΜΥ=ΜΑΛΑΙΣΙΑ, ΡΗ=ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ, ΥΕ=ΥΕΜΕΝΗ, *Ο=ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ, ΤΛ=ΣΥΝΟΛΟ

Σύμφωνα με το παραπάνω πίνακα παρατηρείται μία τεράστια αύξηση των εξαγωγών της Κίνας προς τη Σιγκαπούρη με μεταβολή της τάξεως του 1.304,68% καθιστώντας τη Κίνα το βασικότερο προμηθευτή με τις υπόλοιπες χώρες να ακολουθούν με πολύ μικρά μερίδια αγοράς εκτός της Ινδονησίας που κατείχε για το 2015 το 16,17%. Τη σημαντικότερη πτώση είχε η Υεμένη που μετά το 2013 τα μερίδια αγοράς της για τα επόμενα έτη μειώθηκαν περίπου 5 φορές.

3.1.4 Κίνα

Η Κίνα, παρόμοια με το Χονγκ Κονγκ, έχει εντάξει εδώ και αιώνες τα ολοθούρια στη κουζίνα της και πλέον αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της Delicatessen λίστας προϊόντων.

Πίνακας 7. Μερίδια αγοράς εξαγωγικών χωρών στη Κίνα

Έτος	KR	CA	USA	JP	IS	*Ο	TL
2012	6,40	18,65	22,03	23,66	10,29	18,97	100
2013	43,82	12,56	8,72	19,76	5,44	9,70	100
2014	31,75	17,41	30,28	7,11	9,12	4,33	100
2015	3,43	44,94	19,73	3,36	9,24	19,30	100
Μεταβολή (%)	-46,39	+141,00	-10,43	-85,80	-10,22	+1,74	-
Μέγιστο	43,82	44,94	30,28	23,66	10,29	19,30	-
Ελάχιστο	3,43	12,56	8,72	3,36	5,44	4,33	-
Μέσος Όρος	21,35	23,39	20,19	13,47	8,52	13,08	-
Τυπική Απόκλιση	17,01	12,65	7,70	8,46	1,84	6,35	-

Πηγή: UN Comtrade και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Σημείωση: KR=ΝΟΤΙΑ ΚΟΡΕΑ, CA=ΚΑΝΑΔΑΣ, USA=Η.Π.Α., JP=ΙΑΠΩΝΙΑ, IS=ΙΣΛΑΝΔΙΑ, *Ο=ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ, ΤΛ=ΣΥΝΟΛΟ

Η Νότια Κορέα αποτέλεσε το βασικότερο προμηθευτή σε ολοθούρια, στη Κίνα, και πιο συγκεκριμένα για τα έτη 2013 και 2014. Ωστόσο το μερίδιο αγοράς για το 2015 μειώθηκε σε τέτοιο ποσοστό, δέκα φορές μικρότερο της προηγούμενης χρονιάς, αφήνοντας τη Νότια Κορέα πλέον ως μη υπολογίσιμη δύναμη μπροστά στις υπόλοιπες χώρες. Αντιθέτων αξιοσημείωτη πρόοδο παρουσιάζει ο Καναδάς όπου το 2015 έκλεισε με μερίδιο αγοράς 44,94%, κερδίζοντας έδαφος έτσι

από τις υπόλοιπες χώρες και λαμβάνοντας τη πλέον σημαντικότερη θέση στις εισαγωγές ολοθούριων της Κίνας.

Οι Η.Π.Α. δείχνουν να αυξομειώνουν, καθ' όλα τα υπό μελέτη έτη, τα μερίδια αγοράς τους με μέσο όρο στο 20,19%. Η Ισλανδία διατηρεί σταθερό μερίδιο με μέσο όρο 8,52%, εκτός μίας μικρή μείωσης το 2013 που έπεσε στο 5,44%, ενώ οι λοιπές χώρες για το 2013 και το 2014 παρουσίασαν σημαντική πτώση, εντούτοις το ανέκτησαν ξανά και με θετική μεταβολή 1,74% το 2015.

3.1.5 Δημοκρατία της Κορέα (Νότια Κορέα)

Στη Νότια Κορέα τα ολοθούρια χρησιμοποιούνται στα εστιατόρια για τη δημιουργία συνταγών βασισμένα πάνω στη φιλοσοφία του Samsun Jjampong όπου θεωρείται ότι είναι ένα πιάτο όπου υπάρχουν οι τρεις δυνάμεις που προέρχονται από το παράδεισο, τη στεριά και τη θάλασσα. Αποτελείται από κρέας φασιανού, μανιτάρια και ολοθούρια αντιστοίχως για κάθε προέλευση. Παρόλα αυτά σχεδόν όλη η ποσότητα των ολοθούριων που εισάγονται ή παράγονται στη Κορέα επανεξάγονται στη διεθνή αγορά, αφήνοντας πολύ μικρό μερίδιο να παραμένει στη εγχώρια αγορά που δεν δύναται υπολογισμού.

Πίνακας 8. Μερίδια αγοράς εξαγωγικών χωρών στη Νότια Κορέα

Έτος	PH	ID	USA	RU	JP	*O	TL
2012	27,15	31,75	12,06	14,85	6,85	7,34	100
2013	28,80	25,43	21,21	11,31	4,70	8,55	100
2014	31,76	19,95	19,72	19,83	3,42	5,32	100
2015	34,28	15,03	19,27	23,18	4,47	3,77	100
Μεταβολή (%)	+26,28	-52,65	+59,75	+56,17	-34,73	-48,64	-
Μέγιστο	34,28	31,75	21,21	23,18	6,85	8,55	-
Ελάχιστο	27,15	15,03	12,06	11,31	3,42	3,77	-
Μέσος Όρος	30,50	23,04	18,07	17,29	4,86	6,25	-
Τυπική Απόκλιση	2,74	6,23	3,54	4,55	1,25	1,84	-

Πηγή: UN Comtrade και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Σημείωση: PH=ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ, ID=ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ, USA=Η.Π.Α., RU=ΡΩΣΙΑ, JP=ΙΑΠΩΝΙΑ, *O=ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ, TL=ΣΥΝΟΛΟ

Εκτός της Ιαπωνίας και της Ινδονησίας, οι Φιλιππίνες, Η.Π.Α. και Ρωσία έχουν σταθερή αύξηση του μεριδίου αγοράς στις εισαγωγές σε ολοθούρια της Νότιας Κορέα αποσπώντας μερίδιο από τις υπόλοιπες χώρες. Πιο συγκεκριμένα η Φιλιππίνες κατέχουν για όλα τα έτη, το μεγαλύτερο

μερίδιο αγορά με την Ρωσία και τις Η.Π.Α. να ακολουθούν με σταθερή θετική μεταβολή των μεριδίων αγοράς τους.

3.2 Οι κυριότερες εξαγωγικές χώρες

Στο παρακάτω πίνακα παρατηρείται ότι οι κυριότερες εξαγωγικές χώρες δείχνουν μία αστάθεια στις συνολικές τους εξαγωγές σε ολοθούρια με σημαντικότερες την Ιαπωνία, Κίνα αλλά και τις Η.Π.Α. οι οποίες από το 2013 έως το 2015 έχουν μείωση πολλών εκατομμυρίων.

Στη συνέχεια, εμφανίζονται οι αξίες σε δολάρια Αμερικής (US\$) ανά έτος, των κυριότερων εξαγωγέων σε ολοθούρια για κάθε έτος χωριστά, καθώς και η συνολική αξία προϊόντων για το σύνολο των υπό μελέτη ετών.

Πίνακας 9. Οι κυριότερες εξαγωγικές χώρες ολοθούριων στο κόσμο (Trade Value (US\$))

Έτος	JP	CN	HK	USA	MX
2012	270.772.163	56.865.681	44.940.587	40.774.058	1.467.873
2013	261.364.023	203.206.700	50.364.364	46.424.598	15.780.600
2014	217.443.121	255.918.996	72.497.158	27.350.441	31.225.727
2015	196.482.410	140.475.020	73.658.123	18.791.868	26.888.934
Μεταβολή (%)	-27,44	+147,03	+63,90	-53,91	+1731,83
ΣΥΝΟΛΟ	946.061.717	656.466.397	241.460.232	133.340.965	75.363.114

Πηγή: UN Comtrade και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Σημείωση: JP=ΙΑΠΩΝΙΑ, CN=ΚΙΝΑ, HK=ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ, USA=Η.Π.Α., MX=ΜΕΞΙΚΟ

Η Ιαπωνία αποτελεί το κυριότερο εξαγωγέα ολοθούριων στη διεθνή αγορά μαζί με τη Κίνα, με σύνολο εξαγωγών και των δύο χωρών να ανέρχεται στα 1,6 δισεκατομμύρια δολάρια (USD\$) ενώ όλων των υπόλοιπων, υπό μελέτη, 65 χωρών να είναι στα 864,57 εκατομμύρια δολάρια (USD\$).

3.2.1 Ιαπωνία

Η Ιαπωνία αποτελεί τον ισχυρότερο εξαγωγέα ολοθούριων στο κόσμο όπου ακόμα και με τη σταθερή μείωση των εξαγωγών της κατέχει μεγαλύτερο ποσό σε εξαγωγές από ότι οι υπόλοιπες υπό μελέτη χώρες εκτός της Κίνας.

Πίνακας 10. Μερίδια αγοράς εισαγωγικών χωρών από Ιαπωνία

Έτος	CN	HK	RK	SG	VN	*O	TL
2012	7,83	90,84	0,49	0,34	0,01	0,83	100
2013	1,80	95,96	0,29	0,12	1,32	0,51	100
2014	1,25	96,90	0,22	0,48	0,96	0,19	100

2015	0,41	97,68	0,35	0,62	0,67	0,27	100
Μεταβολή (%)	-94,71	+7,53	-27,66	+82,70	+5905,53	-67,47	-
Μέγιστο	7,83	97,68	0,49	0,62	1,32	0,83	-
Ελάχιστο	0,41	90,84	0,22	0,12	0,01	0,19	-
Μέσος Όρος	2,82	95,34	0,34	0,39	0,74	0,45	-
Τυπική Απόκλιση	2,93	2,47	0,10	0,18	0,48	0,25	-

Πηγή: UN Comtrade και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Σημείωση: CN=ΚΙΝΑ, HK=ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ, RK= ΝΟΤΙΑ ΚΟΡΕΑ, SG=ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗ, VN=ΒΙΕΤΝΑΜ, *Ο=ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ, TL=ΣΥΝΟΛΟ

Στον πίνακα παρατηρείτε ότι ο βασικότερος προορισμών των εξαγωγών της Ιαπωνία είναι το Χονγκ Κονγκ με μερίδιο αγοράς για το 2015 στο 97,68% αφήνοντας έτσι τις υπόλοιπες χώρες με μερίδια αγοράς κάτω του 0,62% που είναι το μεγαλύτερο και το κατέχει η Σιγκαπούρη.

Αξιοσημείωτο είναι το ότι τα μικρά αυτά ποσοστά του 2015 όπως είναι της Νότια Κορέα στο 0,35% αντιστοιχεί σε περίπου 680 χιλιάδες δολάρια (US\$) αξίας προϊόντων, ποσό υπολογίσιμο για τα δεδομένα άλλων χωρών όπως είναι η Ελλάδα, όπου για το 2012 οι συνολική αξία εξαγωγών της ήταν μόλις 860 χιλιάδες δολάρια (US\$)

3.2.2 Κίνα

Η Κίνα παρουσιάζει έως και 11 φορές περισσότερες εξαγωγές ολοθούριων σε σχέση με τις αντίστοιχες εισαγωγές για τα υπό μελέτη έτη.

Πίνακας 11. Μερίδια αγοράς εισαγωγικών χωρών από Κίνα

Έτος	HK	MY	TW	SG	TH	*Ο	TL
2012	64,06	11,14	14,23	10,12	0,00	0,45	100
2013	53,42	23,09	8,18	8,99	5,73	0,59	100
2014	51,61	19,48	9,22	8,53	9,34	1,82	100
2015	25,39	15,39	41,83	12,46	3,02	1,91	100
Μεταβολή (%)	-60,36	+38,12	+193,99	+23,10	-	+324,44	-
Μέγιστο	64,03	23,09	41,83	12,46	9,34	1,91	-
Ελάχιστο	25,39	11,14	8,18	8,53	0,01	0,45	-
Μέσος Όρος	48,62	17,28	18,37	10,03	4,52	1,19	-
Τυπική Απόκλιση	14,23	4,47	13,74	1,52	3,44	0,68	-

Πηγή: UN Comtrade και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Σημείωση: HK=ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ, MY=ΜΑΛΑΙΣΙΑ, TW=ΤΑΙΒΑΝ, SG=ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗ, TH=ΤΑΙΛΑΝΔΗ *Ο=ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ, TL=ΣΥΝΟΛΟ

Όπως φαίνεται και στο παραπάνω πίνακα για τα έτη 2012,2013 και 2014 το Χονγκ Κονγκ κατέχει σε μερίδια αγοράς έως και 64% των συνολικών εξαγωγών της Κίνα. Αυτό το ποσοστό

παρουσιάζει σταθερή μείωση έως το 2014 και έπειτα υποδιαιρέθηκε κατά το ήμισυ με μεταβολή -60,36%. Σε αντίθεση έρχεται το Ταϊβάν όπου με μέσο όρο 10,54% για τα πρώτα τρία έτη, αύξησε το μερίδιο αγοράς το 2015 στο 41,83%.

Η Μαλαισία και η Σιγκαπούρη διατηρούν σταθερά τα ποσοστά τους με μικρές αυξομειώσεις ενώ η Ταϊλάνδη δείχνει να κέρδισε έδαφος μέχρι το 2014 αλλά την αμέσως επόμενη χρονιά το έχασε πλησιάζοντας και πάλι το μηδέν όπως ήταν για το έτος 2012.

Τα μερίδια αγοράς, καταληκτικά, για το 2015 μεταβιβάστηκαν περισσότερο στο Ταϊβάν με μεταβολή ύψους 193,99%.

3.2.3 Χονγκ Κονγκ

Το Χονγκ Κονγκ εκτός της θέσης που κατέχει ως η μεγαλύτερη σε εισαγωγές χώρα, αποτελεί και έναν από τους βασικότερους εξαγωγείς.

Πίνακας 12. Μερίδια αγοράς εισαγωγικών χωρών από Χονγκ Κονγκ

Έτος	CA	CN	TW	SG	VN	*O	TL
2012	4,54	4,09	7,54	8,04	61,50	14,29	100
2013	2,45	2,91	7,81	3,54	71,17	12,12	100
2014	2,74	2,72	3,00	3,25	79,14	9,15	100
2015	3,86	3,73	2,58	2,36	73,71	13,76	100
Μεταβολή (%)	-14,78	-8,78	-65,75	-70,59	+19,86	-3,71	-
Μέγιστο	4,54	4,09	7,81	8,04	79,14	14,29	-
Ελάχιστο	2,45	2,72	2,58	2,36	61,50	9,15	-
Μέσος Όρος	3,40	3,36	5,23	4,30	71,38	12,33	-
Τυπική Απόκλιση	0,84	0,57	2,45	2,20	6,39	2,00	-

Πηγή: UN Comtrade και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Σημείωση: CA=ΚΑΝΑΔΑΣ, CN=ΚΙΝΑ, TW=ΤΑΙΒΑΝ, SG=ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗ, VN=ΒΙΕΤΝΑΜ *Ο=ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ, TL=ΣΥΝΟΛΟ

Ο κυριότερος προορισμός αυτών των εξαγωγών είναι το Βιετνάμ με μερίδιο αγοράς έως και 79,14% ενώ στις υπόλοιπες χώρες εμφανίζονται χαμηλά αλλά σταθερά μερίδια της τάξεων 2,36% έως 3,86%.

Μαζί με το μερίδιο αγοράς των υπόλοιπων χωρών βλέπουμε μία σταθερή διανομή μεριδίων αγοράς που δείχνει ότι το Χονγκ Κονγκ εκτός του Βιετνάμ διατηρεί σταθερές εμπορικές σχέσεις με όλες τις υπόλοιπες χώρες ασχέτως αν τα ποσοστά είναι μικρά.

3.2.4 Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής (Η.Π.Α.)

Οι Η.Π.Α. εκτός της εσωτερικής κατανάλωσης λόγω του μεγάλου αριθμού Ασιατών στη χώρα αποτελούν και κύρια εξαγωγική δύναμη καθώς κατέχουν μεγάλο αριθμό εργοστασίων επεξεργασίας και εμπορίας ολοθούριων.

Πίνακας 13. Μεριδία αγοράς εισαγωγικών χωρών από Η.Π.Α.

Έτος	HK	CN	RK	CA	TW	*O	TL
2012	69,70	10,53	3,39	9,15	5,43	1,8	100
2013	75,19	5,95	8,19	3,90	2,38	4,39	100
2014	52,68	13,92	13,97	8,15	3,14	8,14	100
2015	48,16	13,22	15,33	14,54	1,15	7,6	100
Μεταβολή (%)	-30,91	+25,51	+351,62	+59,04	-78,79	+322,22	-
Μέγιστο	75,19	13,92	15,33	14,54	5,43	8,14	-
Ελάχιστο	48,16	5,95	3,39	3,90	1,15	1,8	-
Μέσος Όρος	61,43	10,91	10,22	8,94	3,02	5,48	-
Τυπική Απόκλιση	11,30	3,13	4,77	3,79	1,56	2,56	-

Πηγή: UN Comtrade και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Σημείωση: HK=ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ, CN=ΚΙΝΑ, RK=ΝΟΤΙΑ ΚΟΡΕΑ, CA=ΚΑΝΑΔΑΣ, TW=ΤΑΙΒΑΝ *Ο=ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ, TL=ΣΥΝΟΛΟ

Οι βασικοί προορισμοί των εξαγωγών των Η.Π.Α. είναι το Χονγκ Κονγκ το οποίο όμως παρουσιάζει σταθερή μείωση με μεταβολή -30,91% και παρομοίως το Ταϊβάν με μείωση της τάξεως -78,79%. Στη Κίνα τα μερίδια αγοράς είναι 10,53% έως 13,92% με μικρή πτώση το 2013 αλλά σε γενικότερες γραμμές ο μέσος όρος είναι 10,91%. Ωστόσο η Νότια Κορέα παρουσιάζει σημαντική αύξηση μεριδίων αγοράς υπερ-τριπλασιάζοντάς τα, κατά τη διάρκεια των υπό μελέτη ετών. Ο Καναδάς εμφανίζει σταθερή αύξηση μεριδίων αγοράς με μεταβολή 59,04%.

3.2.5 Μεξικό

Το Μεξικό έχει μηδενική κατανάλωση ολοθούριων εντός της χώρας και οι εισαγωγές σε ολοθούρια ανέρχονται στις 56.305\$ για τα υπό μελέτη έτη, οι ποσότητες αυτές όμως επανεξάγονται πλήρως. Σε αντίθεση όμως με τις εισαγωγές έρχονται οι εξαγωγές του Μεξικού που αποτελεί μία από τις 5 κυριότερες εξαγωγικές δυνάμεις ολοθούριων παγκοσμίως.

Πίνακας 14. Μερίδια αγοράς εισαγωγικών χωρών από Μεξικό

Έτος	CA	CN	HK	UY	USA	*O	TL
2012	0,90	0,00	58,71	0,00	40,39	0,00	100
2013	1,74	0,83	54,20	2,32	40,90	0,01	100
2014	1,32	0,30	35,09	0,00	62,50	0,79	100
2015	0,61	0,00	40,30	0,00	58,19	0,9	100
Μεταβολή (%)	-31,78	0,00	-31,37	0,00	+44,07	-	-
Μέγιστο	1,74	0,83	58,71	1,17	62,50	0,09	-
Ελάχιστο	0,61	0,00	35,09	0,00	40,39	0,00	-
Μέσος Όρος	1,14	0,28	47,08	0,29	50,49	0,43	-
Τυπική Απόκλιση	0,43	0,34	9,69	0,51	9,97	0,42	-

Πηγή: UN Comtrade και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Σημείωση: CA=ΚΑΝΑΔΑΣ, CN=ΚΙΝΑ, HK=ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ, UY=ΟΥΡΟΥΓΟΥΑΗ, USA=Η.Π.Α., *O=ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ, TL=ΣΥΝΟΛΟ

Όπως φαίνεται και στον πίνακα παραπάνω οι δύο βασικοί προορισμοί είναι το Χονγκ Κονγκ και οι ΗΠΑ σε τέτοιο βαθμό όπου τα μερίδια αγοράς στις υπόλοιπες χώρες που παρουσιάζονται να είναι τόσο μικρά όπου στη περίπτωση της Ουρουγουάης, εμφανίζεται στον πίνακα μόνο από τις εισαγωγές που έκανε από το Μεξικό το 2013. Πιο συγκεκριμένα το Χονγκ Κονγκ έχει μέγιστο μερίδιο αγοράς για το 2012 58,71% και ελάχιστο 35,09% για το 2013 ενώ διατηρεί μέσο όρο στο 47,08%. Οι ΗΠΑ κατέχουν το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς το 2013 με 62,50% των συνολικών εξαγωγών του Μεξικού και με ελάχιστο το 2012 με 40,90%. Ο μέσος όρος των ΗΠΑ είναι στο 50,49%, δηλαδή, αποτελεί σε γενικότερα πλαίσια, περισσότερο από το ήμισυ των συνολικών εξαγωγών όλων των υπό μελέτη ετών του Μεξικού.

Η μόνη χώρα που θα μπορούσε να αποτελεί σταθερό παράγοντα, εκτός Χονγκ Κονγκ και Η.Π.Α. στις εισαγωγές από Μεξικό είναι ο Καναδάς, με μερίδια αγοράς να κυμαίνονται από 0,61% έως 1,74% αλλά ακόμα και σε αυτή τη περίπτωση από το 2013 έως το 2015 παρουσιάζεται μία σταθερή μείωση αυτού του μεριδίου.

3.3 Εμπορία ολοθούριων στην Ελλάδα

Η Ελλάδα αποτελεί ένα σημαντικό παράγοντα στο παγκόσμιο χάρτη παραγωγής και εμπορίας ολοθούριων με μόλις 6 χρόνια παρουσίας στο συγκεκριμένο κλάδο.

3.3.1 Εισαγωγές

Οι εισαγωγές ολοθούριων στην Ελλάδα είναι 16 φορές μικρότερες σε σχέση με τις αντίστοιχες εξαγωγές, το οποίο δείχνει τη δυναμική της χώρας. Πιο αναλυτικά, οι ολικές εισαγωγές από το 2012 έως και το 2015 ανέρχονται στα 1,1 εκατομμύρια δολάρια (US\$) ενώ για αυτά τα έτη οι αντίστοιχες συνολικές εξαγωγές ήταν 16,2 εκατομμύρια δολάρια (US\$).

Πίνακας 15. Συνολικές εισαγωγές ολοθούριων στην Ελλάδα

Έτος	Trade Value (US\$)	Net weight (kg)
2012	77.898	9.174
2013	41.584	6.449
2014	87.288	17.626
2015	894.945	505.731
Μεταβολή (%)	+1048,87	+5412,66
ΣΥΝΟΛΟ	1.101.715	538.980

Πηγή: UN Comtrade και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Οι βασικότερες χώρες που προμηθεύουν ολοθούρια στην Ελλάδα είναι όλες Ευρωπαϊκές.

Πίνακας 16. Μερίδια αγοράς εξαγωγικών χωρών στην Ελλάδα

Έτος	NL	FR	ES	IT	BG	*O	TL
2012	53,31	26,99	1,38	6,26	0,00	12,06	100
2013	0,00	3,41	96,59	0,00	0,00	0,00	100
2014	3,95	4,71	91,32	0,00	0,02	0,00	100
2015	5,30	0,93	39,39	8,75	41,50	4,13	100
Μεταβολή (%)	-90,05	-96,57	+2754,67	+39,83	-	-65,75	-
Μέγιστο	53,31	26,99	96,59	8,75	41,50	12,06	-
Ελάχιστο	0,00	0,93	1,38	0,00	0,00	0,00	-
Μέσος Όρος	15,64	9,01	57,17	3,75	10,38	4,05	-
Τυπική Απόκλιση	21,84	10,47	39,21	3,86	17,97	4,92	-

Πηγή: UN Comtrade και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Σημείωση: NL=ΟΛΛΑΝΔΙΑ, FR=ΓΑΛΛΙΑ, ES=ΙΣΠΑΝΙΑ, IT=ΙΤΑΛΙΑ, BG=ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ, *O=ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ, TL=ΣΥΝΟΛΟ

Στον πίνακα 16 παρατηρείται εύκολα η αστάθεια στα μερίδια αγοράς με κάθε χώρα, εκτός της Ισπανίας που διατήρησε για 2 συνεχόμενα χρόνια σταθερό μερίδιο αγοράς, να αποτελούν βασικό προμηθευτή για ένα και μόνο χρόνο, με σημαντικό μερίδιο αγοράς για την εκάστοτε χρονιά το οποίο όμως την αμέσως επόμενη χρονιά να εκμηδενίζεται. Για το 2015 τα μερίδια αγοράς μοιράστηκαν μεταξύ Ισπανίας με 39,39% και Βουλγαρίας με 41,50%.

3.3.2 Εξαγωγές

Η Ελλάδα κατέχει τη 14 θέση παγκοσμίως στις συνολικές εξαγωγές ολοθούριων στη διεθνή αγορά για τα υπό μελέτη έτη, πράγμα που τη καθιστά υπολογίσιμη δύναμη.

Πίνακας 17. Συνολικές εξαγωγές ολοθούριων από Ελλάδα

Έτος	Trade Value (US\$)	Net weight (kg)
2012	860.386	62.653
2013	3.982.511	364.280
2014	4.031.819	413.609
2015	7.334.286	951.487
Μεταβολή (%)	+752,44	+1418,66
ΣΥΝΟΛΟ	16.209.002	1.792.029

Πηγή: UN Comtrade και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Στον πίνακα παρατηρείται μία σταθερή αύξηση αξίας προϊόντων και ποσοτήτων με τη μεταβολή να είναι στο 752,44% και 1.418,66% αντιστοίχως.

Πίνακας 18. Μερίδια αγοράς εισαγωγικών χωρών από Ελλάδα

Έτος	BG	CN	HK	TW	USA	*O	TL
2012	0,00	0,00	19,84	7,73	71,89	0,54	100
2013	3,32	0,00	30,76	41,37	19,43	5,12	100
2014	0,00	5,31	34,62	44,26	15,81	0,00	100
2015	4,62	7,46	26,14	20,45	26,14	15,19	100
Μεταβολή (%)	-	-	+31,75	+164,54	-63,64	+2712,96	-
Μέγιστο	4,62	7,46	34,62	44,26	71,89	15,19	-
Ελάχιστο	0,00	0,00	19,84	7,73	15,81	0,00	-
Μέσος Όρος	1,98	3,19	27,84	28,45	33,32	5,21	-
Τυπική Απόκλιση	2,04	3,28	5,51	15,08	22,58	6,09	-

Πηγή: UN Comtrade και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Σημείωση: BG=ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ, CN=ΚΙΝΑ, HK=ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ, TW=ΤΑΙΒΑΝ, USA=Η.Π.Α., *O=ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ, TL=ΣΥΝΟΛΟ

Βασικοί προορισμοί των Ελληνικών ολοθούριων αποτελούν το Χονγκ Κονγκ όπου παρατηρείται μία σταθερή προμήθεια με αυξητικούς ρυθμούς που κυμαίνεται από 19,84% έως 34,62%, και μεταβολή ύψους 31,75%. Ακολουθεί το Ταιβάν με μέσο όρο στο 28,45% καθώς απέκτησε σημαντικά ποσοστά για το 2013 και 2014. Τα μερίδια αγοράς αυτά μειώθηκαν στο μισό για το 2015 αλλά δεν παύουν να αποτελούν το 1/5 των συνολικών εξαγωγών της χώρας. Τέλος έρχονται οι ΗΠΑ όπου αποτελούν το πιο βασικό προορισμό των ελληνικών ολοθούριων για το 2012,

ωστόσο από το 2013 και έπειτα, το μερίδιο αγοράς μειώθηκε φτάνοντας έως και 15,81%. Το 2015 σημειώνεται αύξηση των μεριδίων αυτών, αλλά ακόμα και υπό αυτές τις συνθήκες γενικότερης αρνητικής μεταβολής, η Ελλάδα δεν παύει να αποτελεί ένα από τους 5 κυριότερους προμηθευτές σε ολοθούρια των Η.Π.Α. .

4 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στη παρούσα ερευνητική προσπάθεια, επιχειρήθηκε η διερεύνηση και η ανάλυση των προοπτικών και των προκλήσεων των ολοθούριων στη διεθνή αγορά. Μεταξύ των σημαντικότερων συμπερασμάτων είναι ότι, οι κυριότερες εισαγωγικές χώρες ολοθούριων είναι το Χονγκ Κονγκ, οι Η.Π.Α., η Σιγκαπούρη, η Κίνα και η Νότια Κορέα. Από αυτές τις 5 χώρες ξεχωρίζει το Χονγκ Κονγκ με διαφορά 1,157 δισεκατομμύρια δολάρια (US\$) από τη δεύτερη μεγαλύτερη σε εισαγωγές που είναι οι Η.Π.Α., με συνολικές εισαγωγές να ανέρχονται στα 127 εκατομμύρια δολάρια (US\$). Οι κυριότερες εξαγωγικές χώρες είναι η Ιαπωνία, η Κίνα, το Χονγκ Κονγκ, οι Η.Π.Α. και το Μεξικό. Ωστόσο, όπως και στις εισαγωγικές χώρες, η κλιμάκωση των εξαγωγών είναι μεγάλη αφού η Ιαπωνία προηγείται κατά 870 εκατομμύρια δολάρια (US\$) έναντι του Μεξικού που είχε συνολικές εξαγωγές της τάξεως των 75 εκατομμυρίων δολαρίων (US\$). Επίσης παρατηρούνται σημαντικές μεταβολές στα μερίδια αγοράς, τόσο μεταξύ των συμμετεχόντων χωρών όσο και από έτος σε έτος.

Όσον αφορά τις ελληνικές εισαγωγές και εξαγωγές, η Ελλάδα κατέχει τη 19^η και 14^η θέση αντιστοίχως. Οι εισαγωγές ολοθούριων στην Ελλάδα είναι 16 φορές μικρότερες σε σχέση με τις εξαγωγές, το οποίο δείχνει τη δυναμική της χώρας στο συγκεκριμένο προϊόν, σε αντίθεση με άλλα προϊόντα που παράγονται στη χώρα, το ισοζύγιο αυτό είναι αντίστροφο με τις εισαγωγές να είναι πολύ μεγαλύτερες από τις εξαγωγές. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι, η Ελλάδα παρουσιάζει μία σταθερή αύξηση στις εξαγωγές της με μεταβολή ύψους 752,44% μεταξύ των ετών 2012 με 2015. Επίσης αποτελεί έναν από τους κυριότερους προμηθευτές των Η.Π.Α. που αποτελεί μία από τις βασικότερες εισαγωγικές χώρες του κόσμου. Μεταξύ άλλων η Ελλάδα εμφανίζει σταθερή αύξηση εκτός των βασικών προορισμών διεθνώς, προς τις λοιπές χώρες με θετική μεταβολή μεριδίου αγοράς 368,60%.

Συμπερασματικά, θα μπορούσε να ειπωθεί ότι, οι προοπτικές στο εμπόριο των ολοθούριων στη διεθνή αγορά είναι σημαντικές, σε ένα ιδιαίτερα απαιτητικό και συνεχώς ανταγωνιστικά μεταβαλλόμενο περιβάλλον που εξηγεί τις προκλήσεις αυτού. Καθ' όλη τη μελέτη παρουσιάζονται τεράστιες μεταβολές στα μερίδια αγοράς των χωρών όπου, μέσα στα ολίγα υπό μελέτη έτη, παρατηρούνται χώρες με μεγάλο μερίδιο αγοράς να το χάνουν και άλλες με σχεδόν μηδενικό να αποκτούν σημαντικό ρόλο.

Έτσι, η ανάπτυξη κατάλληλων στρατηγικών Μάρκετινγκ που θα στοχεύουν στην υιοθέτηση μηχανισμών διασφάλισης και περαιτέρω αύξησης της ανταγωνιστικής θέσης, διαφαίνεται ότι αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη βελτίωση της δυναμικής των ελληνικών εξαγωγών και κατ' επέκταση στη βελτίωση των προοπτικών των εγχώρια παραγόμενων ολοθούριων.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι διαχρονικά η Ελλάδα καταγράφει υψηλές επιδόσεις στον «δείκτη αυτοπεποίθησης», δηλαδή στο ποσοστό του πληθυσμού που θεωρεί ότι διαθέτει τις ικανότητες, τις γνώσεις και την εμπειρία για την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας. Ωστόσο τα τελευταία χρόνια έχει υποχωρήσει σε χαμηλότερα επίπεδα από το μακροχρόνιο μέσο όρο, αν και το 2015 σημειώθηκε μικρή αύξηση του ποσοστού σε 46,8% από 45,6% το 2014, μετά από 5 χρόνια μείωσης. Σε κάθε περίπτωση, η πορεία του δείκτη εντός της περιόδου της κρίσης - παρά τον υποκειμενισμό που σίγουρα ενέχει, αντανακλά την επιδείνωση των συνθηκών επιχειρηματικότητας. Το δυσμενές οικονομικό περιβάλλον δηλαδή φαίνεται να έχει επηρεάσει τις αντιλήψεις των ατόμων για το αν επαρκούν οι γνώσεις και οι ικανότητές τους για να ανταπεξέλθουν στις αυξημένες δυσκολίες του σημερινού περιβάλλοντος ως προς την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας (Tsakanikas A., et al. 2016).

Αυτό σημαίνει ότι, στην Ελλάδα δημιουργούνται επιχειρήσεων, χωρίς πλήρες επιχειρηματικό πλάνο και στόχους όπου εντάσσονται τα βασικότερα στοιχεία για την επιβίωση, αλλά και για την εξέλιξη, της επιχείρησης. Το τμήμα μάρκετινγκ θα έπρεπε να αποτελεί το πρώτο μέλημα κάθε νέου επιχειρηματία, δηλαδή, η κατανόηση των αναγκών της αγοράς και των πελατών του σε επίπεδο ποσοτήτων, ποιότητας προϊόντων και συχνότητα παροχής υπηρεσιών.

Έπειτα, μεγάλη σημασία έχει η κατανόηση και ο σεβασμός της βιοποικιλότητας και των διαθέσιμων αλιευτικών αποθεμάτων όπου επανειλημμένα η λιμενικές αρχές έχουν συλλάβει και κατασχέσει αλιευτικά προϊόντα από παραγωγούς και εμπόρους τα οποία συλλέχθηκαν κατά τη διάρκεια περιόδων απαγόρευσης, το οποίο μεταφράζεται σε σύλληψη ενήλικων ατόμων κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου με αποτέλεσμα οι πληθυσμοί των ολοθούριων κάθε χρόνο να μειώνονται (Byrne M., 2013).

5 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

5.1 Ελληνική

Κυριακούλη Κ., Βαφείδης Δ., 2011. Πληθυσμιακά χαρακτηριστικά του ολοθούριου *Holothuria Tubulosa* GMELIN, 1788 στον Άγιο Στέφανο του Παγασητικού κόλπου. 4th International Symposium "Hydrobiology - Fisheries", Volos 9-11 June 2011.

Λιόλιου, Μ., Πολύμερος, Κ. και Κατρακυλίδης, Κ., (2010). Η δυναμική των ελληνικών εξαγωγών προϊόντων ζωικής προέλευσης στην αγορά της Ε.Ε. Πρακτικά 10^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Αγροτικής Οικονομίας, Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Γράφημα, σελ. 487-495.

Ντιροκάλτσης Κ., (2015). Παγκοσμιοποίηση και διεθνές εμπόριο: ποιος ο ρόλος τους διεθνώς και ποιες οι επιπτώσεις τους για την ελληνική οικονομία, Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία. Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών σπουδών, Σχολή Κοινωνικών, ανθρωπιστικών επιστημών και τεχνών, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.

Τσακανίκας Α., Γιωτόπουλος Ι., Κόρρα Ε., Σταυράκη Σ. (2016). Επιχειρηματικότητα 2015-16: Κρίσιμη καμπή για την αναπτυξιακή δυναμική του επιχειρηματικού συστήματος, Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών, Ετήσια Έκθεση για την Επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα 2015-2016.

Χολέβας Γ., (1997). Διεθνής εμπορικές σχέσεις - Διεθνές εμπόριο, Interbooks, Αθήνα, Ελλάδα.

5.2 Ξενόγλωσση

Begg, S., (2006). "Free-range Snail Farming in Australia". A report for the Rural Industries Research and Development Corporation. RIRDC Publication No. 06/104.

Bowen, H. and Pelzman, J. (1984). "US export competitiveness". 1962-77, Applied Economics, Vol.16, pp. 461-473.

Byrne M., (2013). "Evidence of unsustainable fishing in the Great Barrier Reef". Department of Marine Biology, University of Sydney, October 2013.

Conand, C. & Tuwo, A. (1996). Commercial holothurians in South Sulawesi Indonesia: Fisheries and mariculture. SPC Beche-de-Mer Information Bulletin, 8:17-21.

- Conand, C. (2001). Sea cucumber retail market in Singapore, SPC Beche-de-mer Information Bulletin #14, Pg.12-13.
- Drescher, K. and Maurer O. (1999) Competitiveness in the European Dairy Industries. *Agribusiness*, 15, 163-177.
- Jempa C.J. & Rhoen A.P. (EDS) (1996). *International trade a business perspective*. Addison Wesley Longman limited.
- Kennedy, L., Harrison W., Kalaitzantonakis N., Peterson C. and Rindfuss R. (1997) Perspectives on Evaluating Competitiveness in Agribusiness Industries. *Agribusiness* 13(4), 385-392.
- Mandalos, H., Polymeros, K. and Hatzioannou, M., (2010). "An investigation of snails market – shares in the E.U market". 3rd International Symposium of Hydrobiology and Fisheries, Abstract, Εκδόσεις Εντύποσις Εκτυπωτική ΕΠΕ, σελ. 73.
- Ocana, A. & L. Sanchez Tocino (2005). "Spawning of *Holothuria tubulosa* (Holothurioidea, Echinodermata) in the Alboran Sea (Mediterranean Sea)". *Zool. baetica* 16: 147–150.
- Palomares, M. L. D. and Pauly, D., eds. (2011). *SeaLifeBase*, November 2011.
- Polymeros, K. and Katrakilidis C., (2008). "The Dynamic Characteristics of Competitiveness in the E.U Fish Market". *The International Journal of Economic Issues*, Vol. 1, (1), pp. 25-42.
- Trail, B. and Da Silva J.G., (1994). "Trade foreign investment and competitiveness in the European food industries". *Discussion Paper Series*, No 1.
- Eriksson H., Robinson G., Slater J.S., Troell M., (2011). *Sea Cucumber Aquaculture in the Western Indian Ocean: Challenges for Sustainable Livelihood and Stock Improvement*, AMBIO, March 2012, Volume 41, Issue 2, pp 109–121.

5.3 Ηλεκτρονική

BIS International Trade in Goods Visualization, International Trade in Goods based on UN Comtrade data, Developed by the Department for Business Innovation and Skills (UK) Διαθέσιμο: <https://comtrade.un.org/labs/BIS-trade-in-goods/> (Πρόσβαση 30/3/2017).

Hellenic Statistical Authority. Διαθέσιμο : <http://www.statistics.gr/en/home/> (Πρόσβαση 29/11/2016)

Holothuria tubulosa Gmelin, 1788 , Nordisk familjebok (1919), vol.28, p.282 , Διαθέσιμο : <http://runeberg.org/nfch/0159.html> (Πρόσβαση 8/11/2014)

Korean Food (2017), Real daily life in Korea, Gwangjang Market-Explore the Korean food and Clothes-Part 2, March 21,2017. Διαθέσιμο : www.luckyturtles.com/category/korean-food-2/ (Πρόσβαση 30/3/2017)

National Aquaculture Sector Overview, Greece, FAO, September 21,2016. Διαθέσιμο : http://www.fao.org/fishery/countrysector/naso_greece/en/ (Πρόσβαση 1/5/2017)

The Hellenic Republic, Organisation des Nations Unies pour l'alimentation et l'agriculture , FAO, September 2006. Διαθέσιμο : <http://www.fao.org/fi/oldsite/FCP/en/GRC/profile.htm> (Πρόσβαση 1/5/2017)

UN Comtrade | International Trade Statistics Database. Διαθέσιμο: <https://comtrade.un.org/> (Πρόσβαση 30/3/2017)

UN Comtrade | Trade Knowledge. Διαθέσιμο : <https://unstats.un.org/unsd/tradekb/knowledgebase/> (Πρόσβαση 1/5/2017)

World Register of Marine Species, Διαθέσιμο : <http://www.marinespecies.org/> (Πρόσβαση 8/11/2014)

6 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πίνακας 1. Αξία προϊόντων των εξαγωγικών χωρών στο Χονγκ Κονγκ

Έτος	JP	USA	MX	CN	AU	*O
2012	\$186.509.602	\$25.308.391	\$592.810	\$8.638.479	\$12.228.931	\$118.297.953
2013	\$182.921.576	\$30.269.445	\$6.453.575	\$19.536.516	\$11.572.585	\$100.745.441
2014	\$144.294.015	\$15.884.356	\$19.516.781	\$27.046.685	\$12.401.798	\$90.226.806
2015	\$130.517.294	\$13.015.140	\$15.645.417	\$7.072.459	\$13.220.179	\$103.578.692

Πηγή: UN Comtrade και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Σημείωση: JP=ΙΑΠΩΝΙΑ, USA=Η.Π.Α., MX=ΜΕΞΙΚΟ, CN=ΚΙΝΑ, AU=ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ, *O=ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ, TL=ΣΥΝΟΛΟ

Πίνακας 2. Αξία προϊόντων των εξαγωγικών χωρών στις Η.Π.Α.

Έτος	MX	CA	HN	HT	GR	*O
2012	\$592.810	\$2.024.582	\$592.340	\$877.285	\$618.566	\$20.103.486
2013	\$6.453.575	\$2.258.027	\$2.628.587	\$1.105.916	\$773.901	\$30.394.553
2014	\$19.516.781	\$2.876.946	\$3.059.279	\$1.056.638	\$637.331	\$1.994.781
2015	\$15.645.417	\$2.442.227	\$2.149.888	\$986.002	\$1.917.313	\$6.248.534

Πηγή: UN Comtrade και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Σημείωση: MX=ΜΕΞΙΚΟ, CA=ΚΑΝΑΔΑΣ, HN=ΟΝΔΟΥΡΑ, HT=ΑΙΤΗ, GR=ΕΛΛΑΔΑ *O=ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ, TL=ΣΥΝΟΛΟ

Πίνακας 3. Αξία προϊόντων των εξαγωγικών χωρών στη Σιγκαπούρη

Έτος	CN	ID	MY	PH	YE	*O
2012	\$782.125	\$5.949.990	\$981.656	\$1.637.744	\$3.909.068	\$11.193.059
2013	\$3.195.045	\$6.316.839	\$1.477.002	\$569.866	\$2.917.416	\$9.155.770
2014	\$14.039.013	\$6.361.691	\$997.723	\$644.143	\$999.009	\$7.042.608
2015	\$12.168.650	\$4.380.020	\$1.827.551	\$936.426	\$857.533	\$6.915.024

Πηγή: UN Comtrade και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Σημείωση: CN=ΚΙΝΑ, ID=ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ, MY=ΜΑΛΑΪΣΙΑ, PH=ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ, YE=ΥΕΜΕΝΗ, *O=ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ, TL=ΣΥΝΟΛΟ

Πίνακας 4. Αξία προϊόντων των εξαγωγικών χωρών στη Κίνα

Έτος	KR	CA	USA	JP	IC	*O
2012	\$775.962	\$2.261.147	\$2.671.057	\$2.869.282	\$1.247.999	\$2.300.934
2013	\$8.755.080	\$2.509.111	\$1.741.397	\$3.948.904	\$1.087.145	\$1.938.220
2014	\$4.317.203	\$2.367.241	\$4.117.893	\$967.525	\$1.240.270	\$589.438
2015	\$508.255	\$6.658.070	\$2.923.055	\$497.714	\$1.368.909	\$2.859.807

Πηγή: UN Comtrade και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Σημείωση: KR=ΝΟΤΙΑ ΚΟΡΕΑ, CA=ΚΑΝΑΔΑΣ, USA=Η.Π.Α., JP=ΙΑΠΩΝΙΑ, IS=ΙΣΛΑΝΔΙΑ, *O=ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ, TL=ΣΥΝΟΛΟ

Πίνακας 5. Αξία προϊόντων των εξαγωγικών χωρών στη Νότια Κορέα

Έτος	PH	ID	USA	RU	JP	*O
2012	\$3.949.521	\$4.618.061	\$1.754.993	\$2.159.656	\$996.733	\$1.068.322
2013	\$3.479.562	\$3.072.377	\$2.562.454	\$1.366.139	\$567.910	\$1.034.161
2014	\$4.209.696	\$2.644.397	\$2.614.250	\$2.628.044	\$453.085	\$704.796
2015	\$4.206.723	\$1.844.354	\$2.364.375	\$2.844.793	\$548.716	\$461.313

Πηγή: UN Comtrade και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Σημείωση: PH=ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ, ID=ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ, USA=Η.Π.Α., RU=ΡΩΣΙΑ, JP=ΙΑΠΩΝΙΑ, *O=ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ, TL=ΣΥΝΟΛΟ

Πίνακας 6. Αξία προϊόντων των εισαγωγικών χωρών από Ιαπωνία

Έτος	CN	HK	RK	SG	VN	*O
2012	\$21.189.280	\$245.968.825	\$1.313.745	\$916.989	\$30.380	\$1.352.944
2013	\$4.717.105	\$250.793.545	\$754.642	\$319.078	\$3.449.800	\$1.329.853
2014	\$2.723.994	\$210.701.687	\$477.863	\$1.053.518	\$2.077.318	\$408.741
2015	\$813.326	\$191.926.045	\$689.614	\$1.215.668	\$1.323.910	\$513.847

Πηγή: UN Comtrade και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Σημείωση: CN=ΚΙΝΑ, HK=ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ, RK= ΝΟΤΙΑ ΚΟΡΕΑ, SG=ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗ, VN=ΒΙΕΤΝΑΜ, *O=ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ, TL=ΣΥΝΟΛΟ

Πίνακας 7. Αξία προϊόντων των εισαγωγικών χωρών από Κίνα

Έτος	HK	MY	TW	SG	TH	*O
2012	\$36.430.900	\$6.334.905	\$8.091.722	\$5.757.374	\$0	\$250.780
2013	\$108.553.208	\$46.919.380	\$16.622.190	\$18.275.091	\$11.651.364	\$1.185.467
2014	\$132.074.389	\$49.863.952	\$23.596.359	\$21.824.835	\$23.893.465	\$4.665.996
2015	\$35.671.882	\$21.614.867	\$58.765.711	\$17.508.397	\$4.238.788	\$2.675.375

Πηγή: UN Comtrade και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Σημείωση: HK=ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ, MY=ΜΑΛΑΙΣΙΑ, TW=ΤΑΙΒΑΝ, SG=ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗ, TH=ΤΑΙΛΑΝΔΗ *O=ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ, TL=ΣΥΝΟΛΟ

Πίνακας 8. Αξία προϊόντων των εισαγωγικών χωρών από Χονγκ Κονγκ

Έτος	CA	CN	TW	SG	VN	*O
2012	\$2.038.064	\$1.837.181	\$3.387.818	\$3.612.681	\$27.637.763	\$6.427.080
2013	\$1.234.339	\$1.467.515	\$3.935.220	\$1.782.408	\$35.841.937	\$6.102.945
2014	\$1.989.925	\$1.968.460	\$2.175.818	\$2.356.075	\$57.371.367	\$6.635.513
2015	\$2.846.620	\$2.746.698	\$1.901.873	\$1.741.250	\$54.294.352	\$10.127.330

Πηγή: UN Comtrade και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Σημείωση: CA=ΚΑΝΑΔΑΣ, CN=ΚΙΝΑ, TW=ΤΑΙΒΑΝ, SG=ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗ, VN=ΒΙΕΤΝΑΜ *O=ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ, TL=ΣΥΝΟΛΟ

Πίνακας 9. Αξία προϊόντων των εισαγωγικών χωρών από Η.Π.Α.

Έτος	HK	CN	RK	CA	TW	*O
2012	\$28.421.494	\$4.294.873	\$1.383.648	\$3.728.814	\$2.212.335	\$732.894
2013	\$34.905.139	\$2.761.651	\$3.801.570	\$1.812.604	\$1.105.292	\$2.038.342
2014	\$14.408.281	\$3.807.403	\$3.820.106	\$2.228.127	\$857.993	\$2.228.531
2015	\$9.049.782	\$2.484.358	\$2.879.952	\$2.733.110	\$216.270	\$1.428.396

Πηγή: UN Comtrade και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Σημείωση: HK=ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ, CN=ΚΙΝΑ, RK=ΝΟΤΙΑ ΚΟΡΕΑ, CA=ΚΑΝΑΔΑΣ, TW=ΤΑΙΒΑΝ *O=ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ, TL=ΣΥΝΟΛΟ

Πίνακας 10. Αξία προϊόντων των εισαγωγικών χωρών από Μεξικό

Έτος	CA	CN	HK	UY	USA	*O
2012	\$13.200	\$0	\$861.843	\$0	\$592.810	\$0
2013	\$274.831	\$131.392	\$8.553.299	\$366.625	\$6.453.575	\$878
2014	\$410.758	\$93.891	\$10.958.610	\$0	\$19.516.781	\$245.687
2015	\$164.948	\$300	\$10.835.249	\$0	\$15.645.417	\$243.020

Πηγή: UN Comtrade και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Σημείωση: CA=ΚΑΝΑΔΑΣ, CN=ΚΙΝΑ, HK=ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ, UY=ΟΥΡΟΥΓΟΥΑΗ, USA= Η.Π.Α., *O=ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ, TL=ΣΥΝΟΛΟ

Πίνακας 11. Αξία προϊόντων των εξαγωγικών χωρών στην Ελλάδα

Έτος	NL	FR	ES	IT	BG	*O
2012	\$41.528	\$21.028	\$1.075	\$4.877	\$0	\$9.390
2013	\$0	\$1.418	\$40.166	\$0	\$0	\$0
2014	\$3.446	\$4.113	\$79.714	\$0	\$15	\$0
2015	\$47.460	\$8.280	\$352.561	\$78.347	\$371.416	\$36.881

Πηγή: UN Comtrade και υπολογισμοί του συγγραφέα.

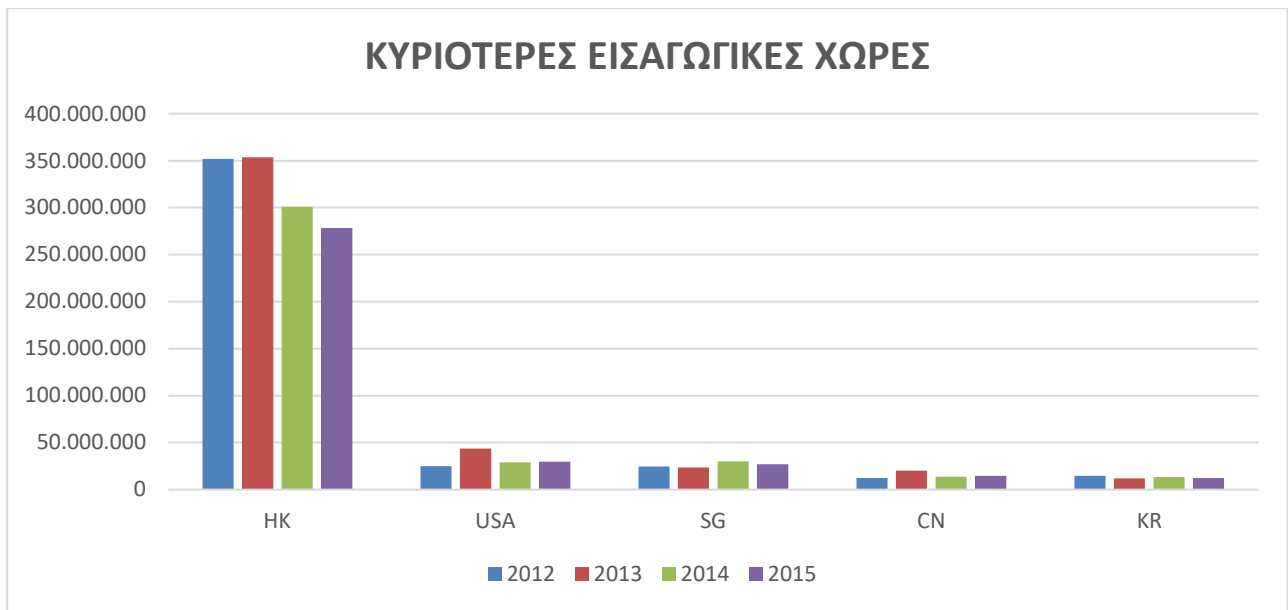
Σημείωση: NL=ΟΛΛΑΝΔΙΑ, FR=ΓΑΛΛΙΑ, ES=ΙΣΠΑΝΙΑ, IT=ΙΤΑΛΙΑ, BG=ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ, *O=ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ, TL=ΣΥΝΟΛΟ

Πίνακας 12. Αξία προϊόντων των εισαγωγικών χωρών από Ελλάδα

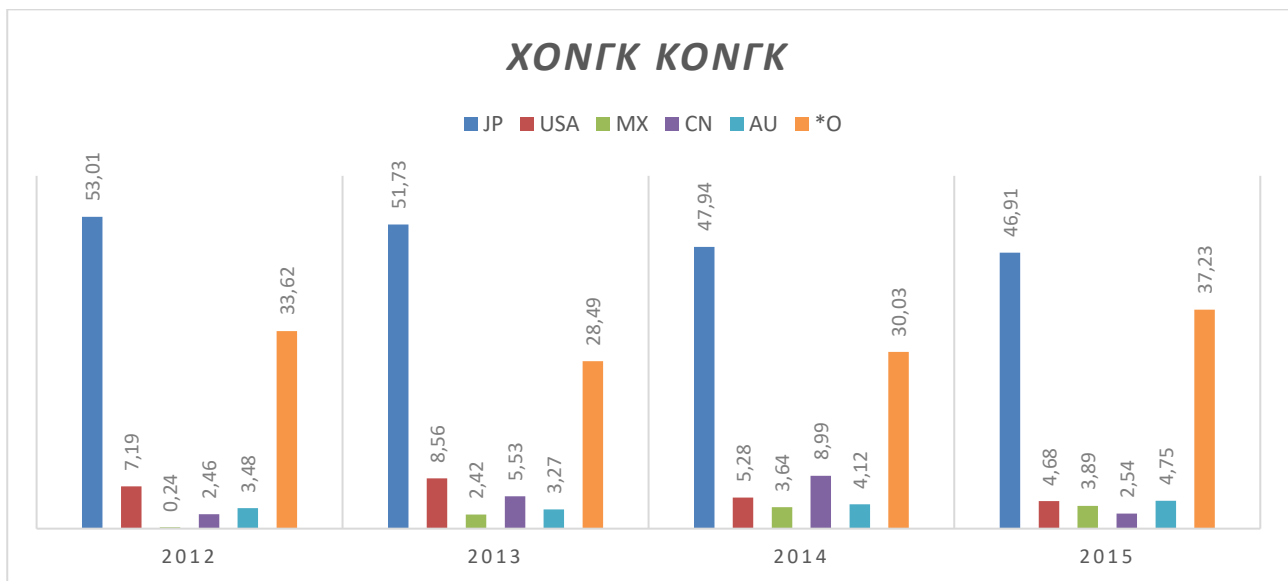
Έτος	BG	CN	HK	TW	USA	*O
2012	\$0	\$0	\$170.720	\$66.504	\$618.566	\$4.596
2013	\$132.075	\$0	\$1.225.200	\$1.647.393	\$773.901	\$203.942
2014	\$0	\$214.172	\$1.395.823	\$1.784.493	\$637.331	\$0
2015	\$339.045	\$546.850	\$2.762.725	\$1.499.715	\$1.917.313	\$268.638

Πηγή: UN Comtrade και υπολογισμοί του συγγραφέα.

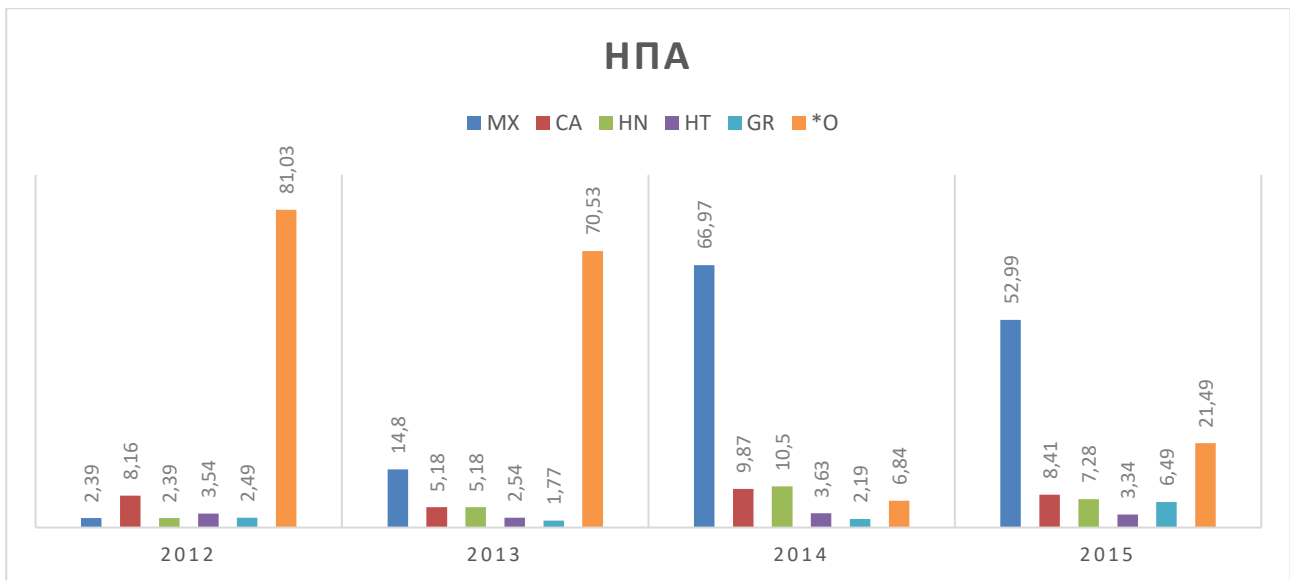
Σημείωση: BG=ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ, CN=ΚΙΝΑ, HK=ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ, TW=ΤΑΙΒΑΝ, USA=Η.Π.Α., *O=ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ, TL=ΣΥΝΟΛΟ

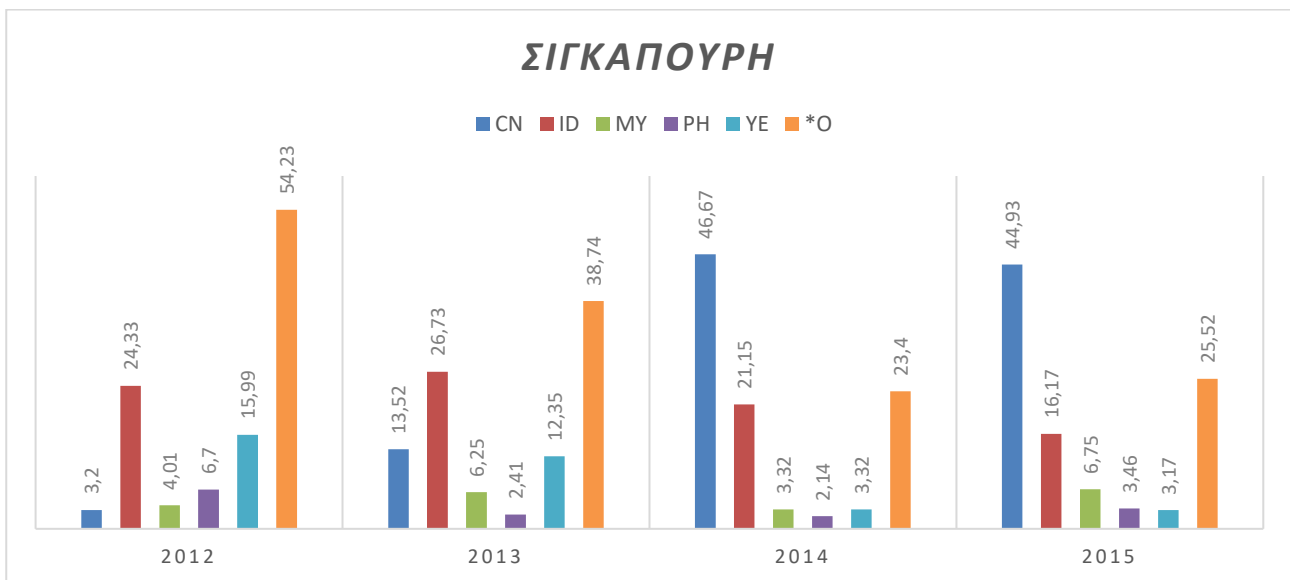
Διάγραμμα 1. Οι εισαγωγές σε ολοθούρια των 5 κυριότερων χωρών σε δολάρια (US\$).

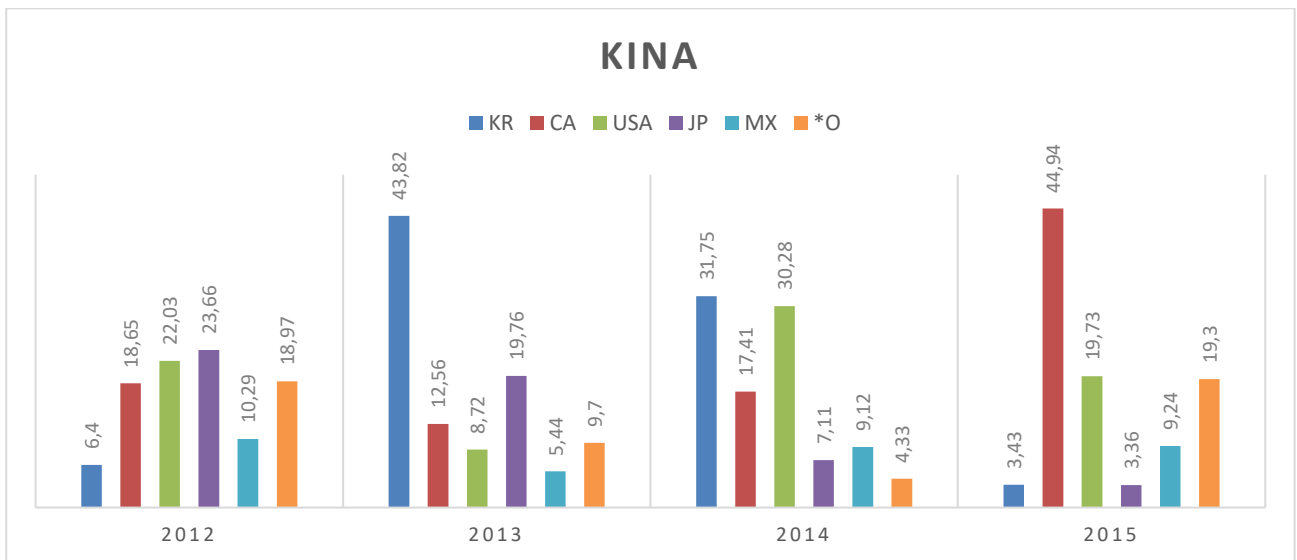
Διάγραμμα 2. Εισαγωγές Χονγκ Κονγκ σε μερίδια αγοράς.

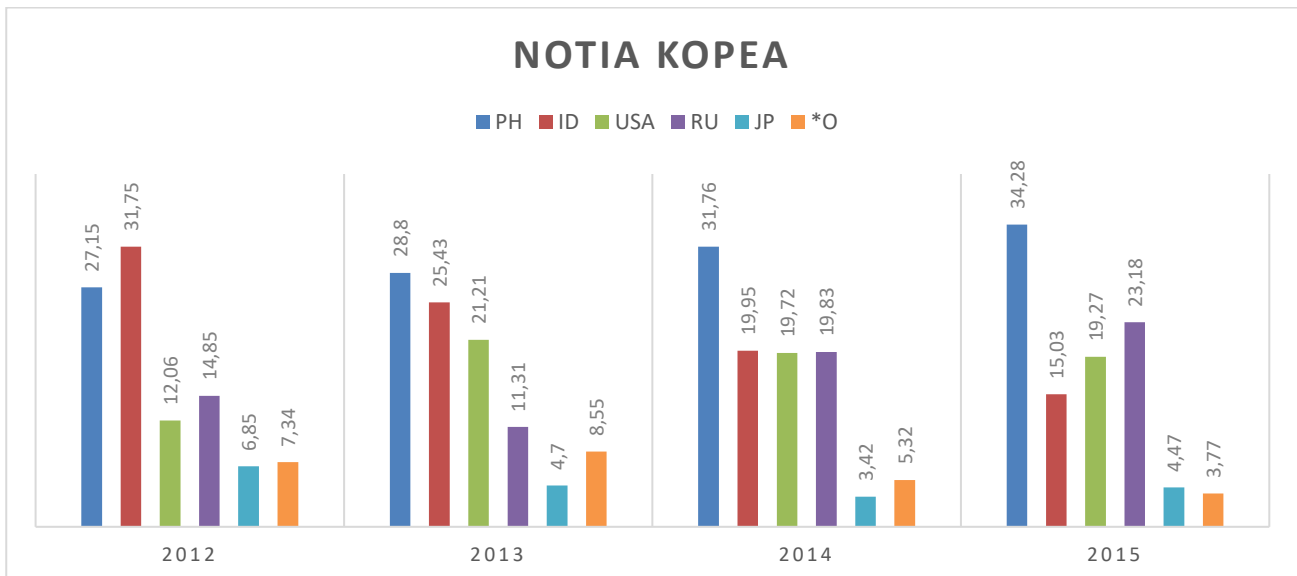
Διάγραμμα 3. Εισαγωγές ΗΠΑ σε μερίδια αγοράς.

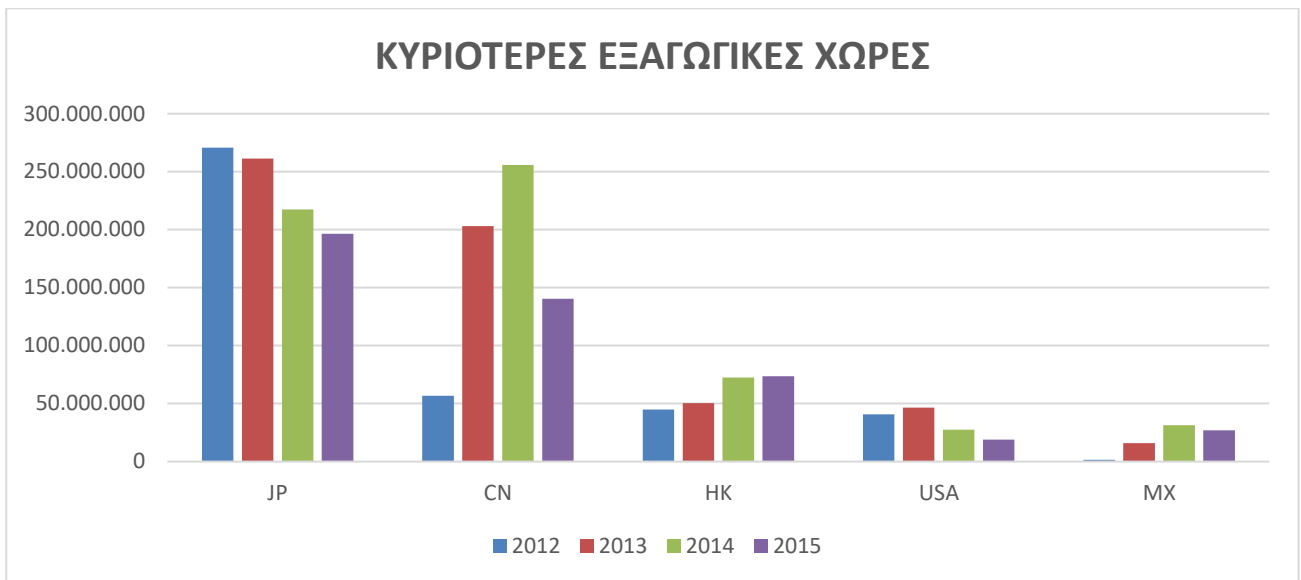
Διάγραμμα 4. Εισαγωγές Σιγκαπούρης σε μερίδια αγοράς.

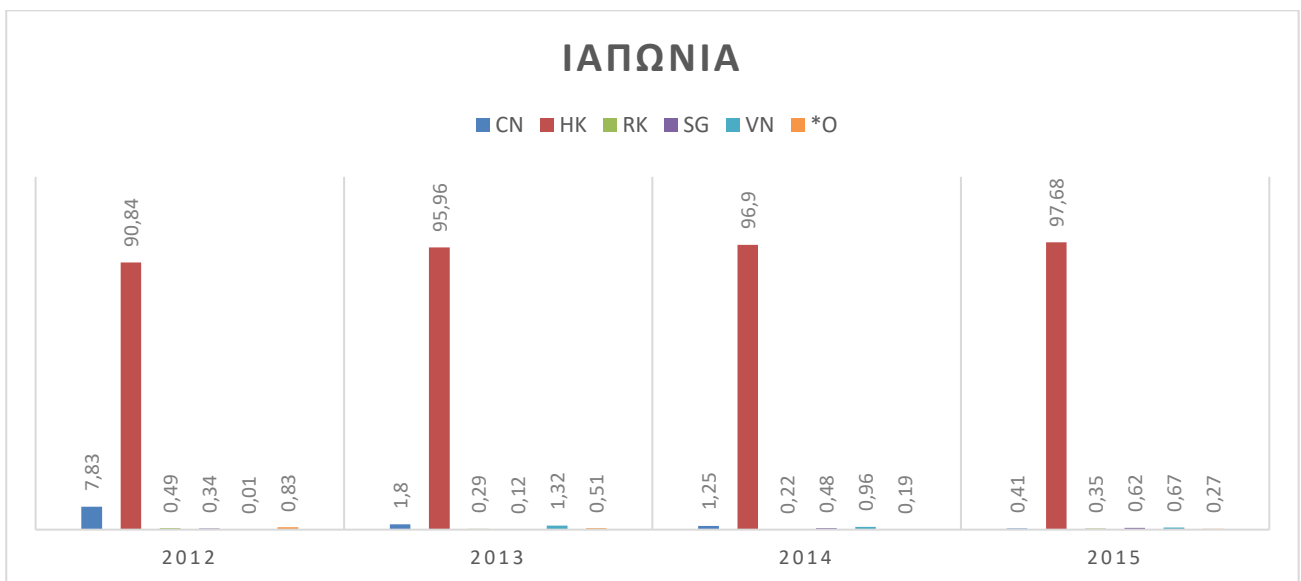
Διάγραμμα 5. Εισαγωγές Κίνας σε μερίδια αγοράς.

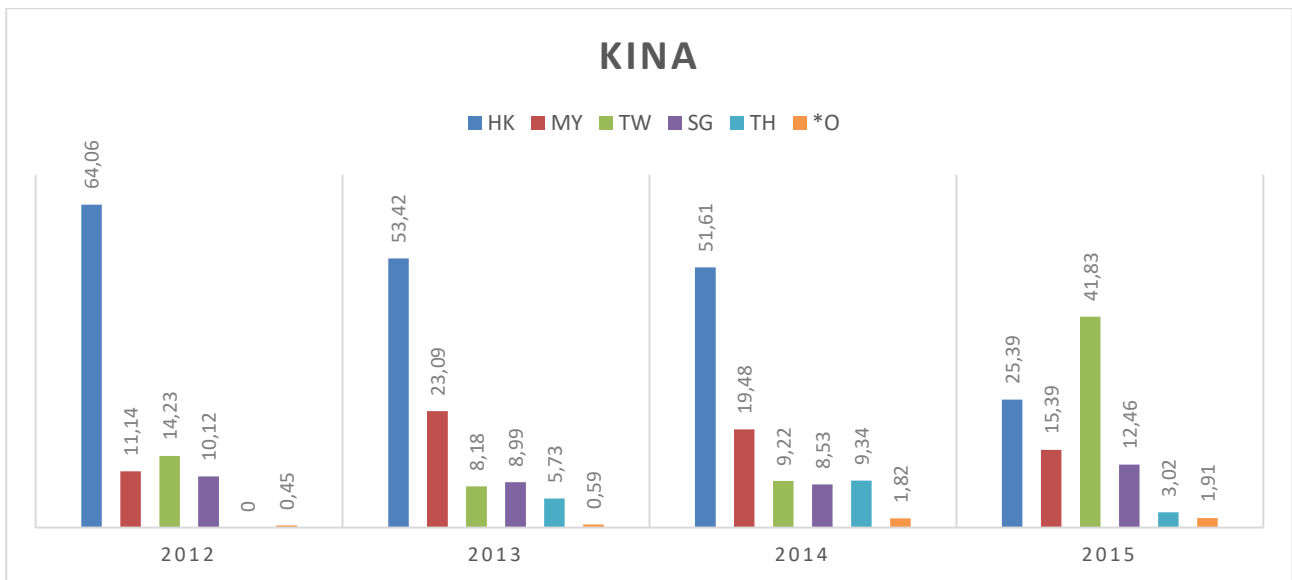
Διάγραμμα 6. Εισαγωγές Νότιας Κορέα σε μερίδια αγοράς.

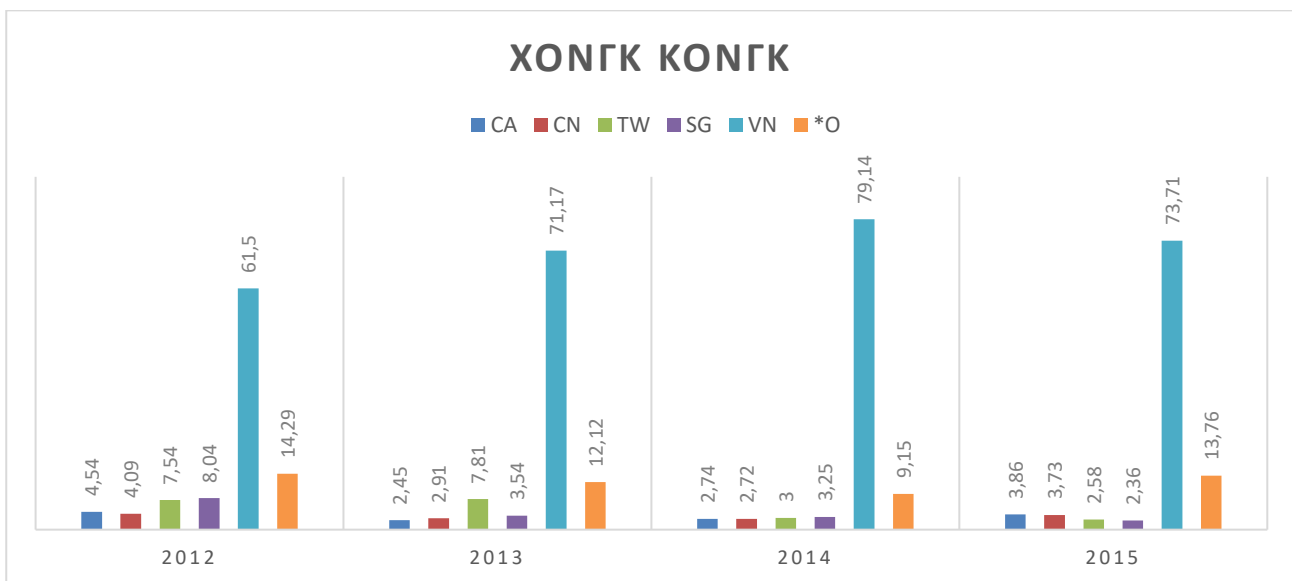
Διάγραμμα 7. Οι εξαγωγές σε ολοθούρια των 5 κυριότερων χωρών σε δολαρία (US\$).

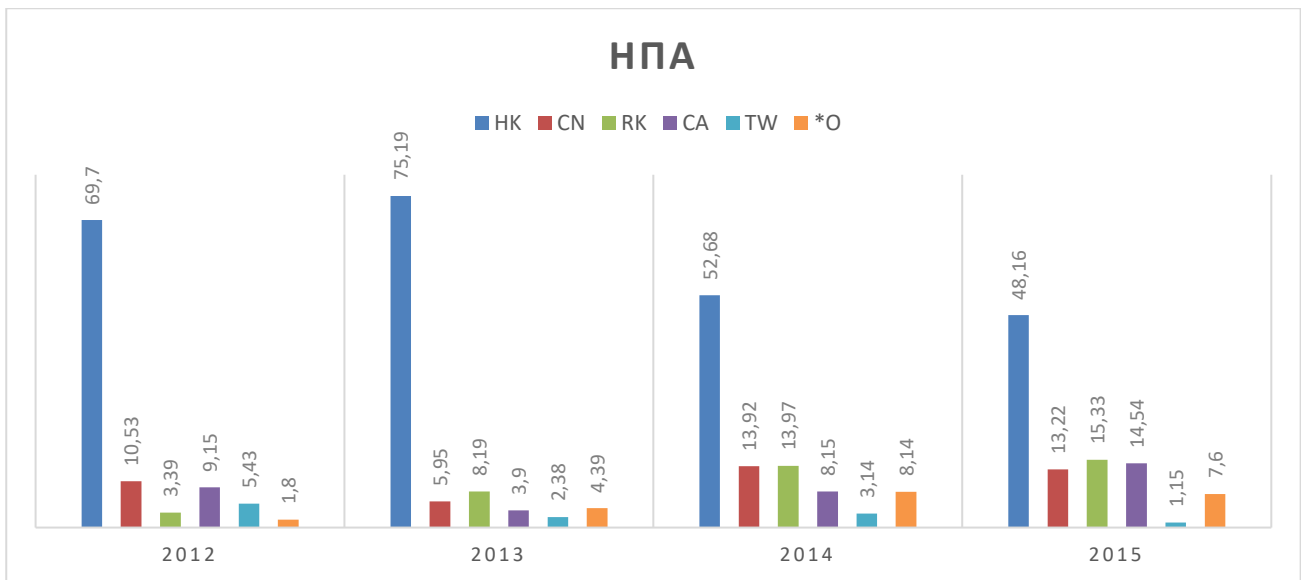
Διάγραμμα 8. Εξαγωγές Ιαπωνίας σε μερίδια αγοράς.

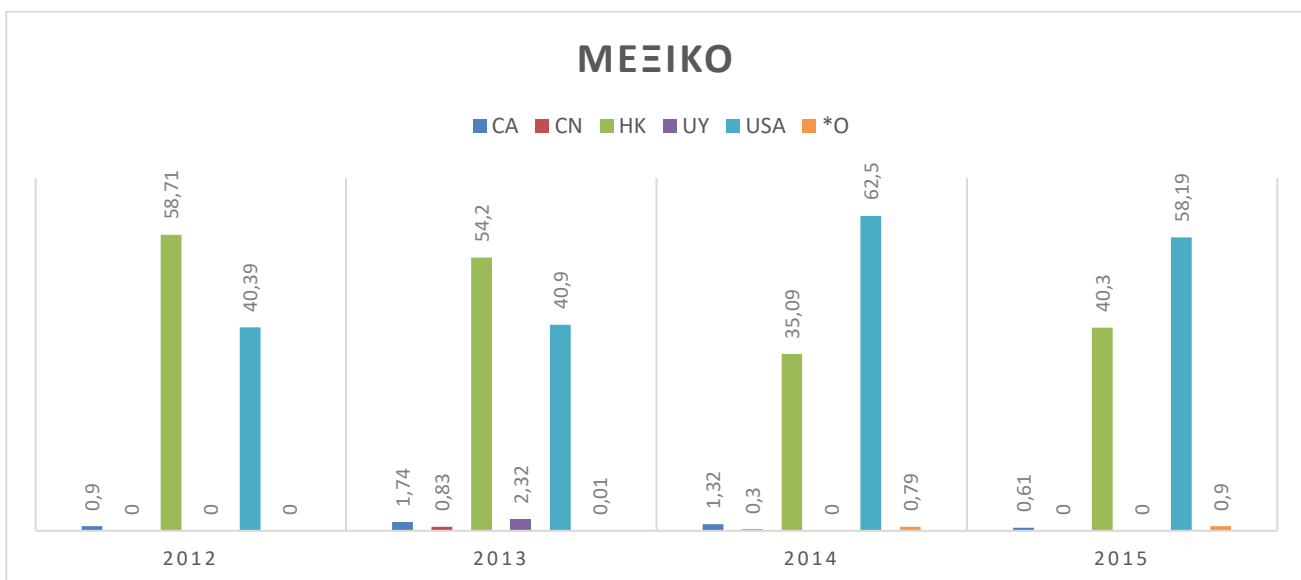
Διάγραμμα 9. Εξαγωγές Κίνας σε μερίδια αγοράς.

Διάγραμμα 10. Εξαγωγές Χονγκ Κονγκ σε μερίδια αγοράς.

Διάγραμμα 11. Εξαγωγές Η.Π.Α. σε μερίδια αγοράς.

Διάγραμμα 12. Εξαγωγές Μεξικού σε μερίδια αγοράς.

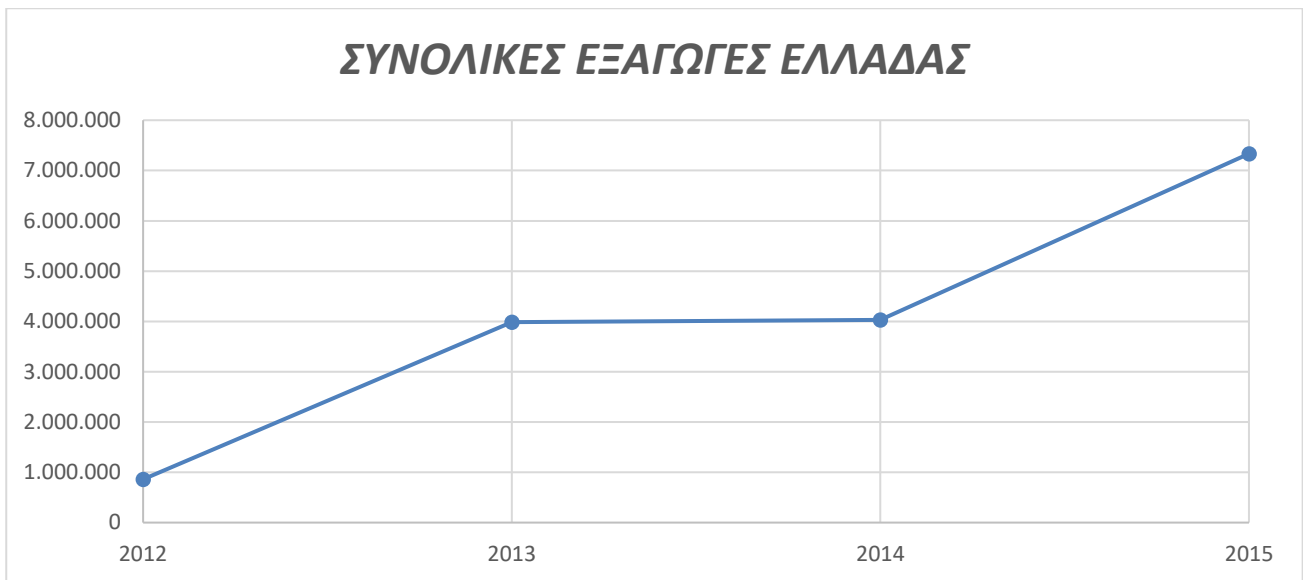

Διάγραμμα 13. Συνολικές Εισαγωγές ολοθούριων στην Ελλάδα σε δολάρια (US\$).

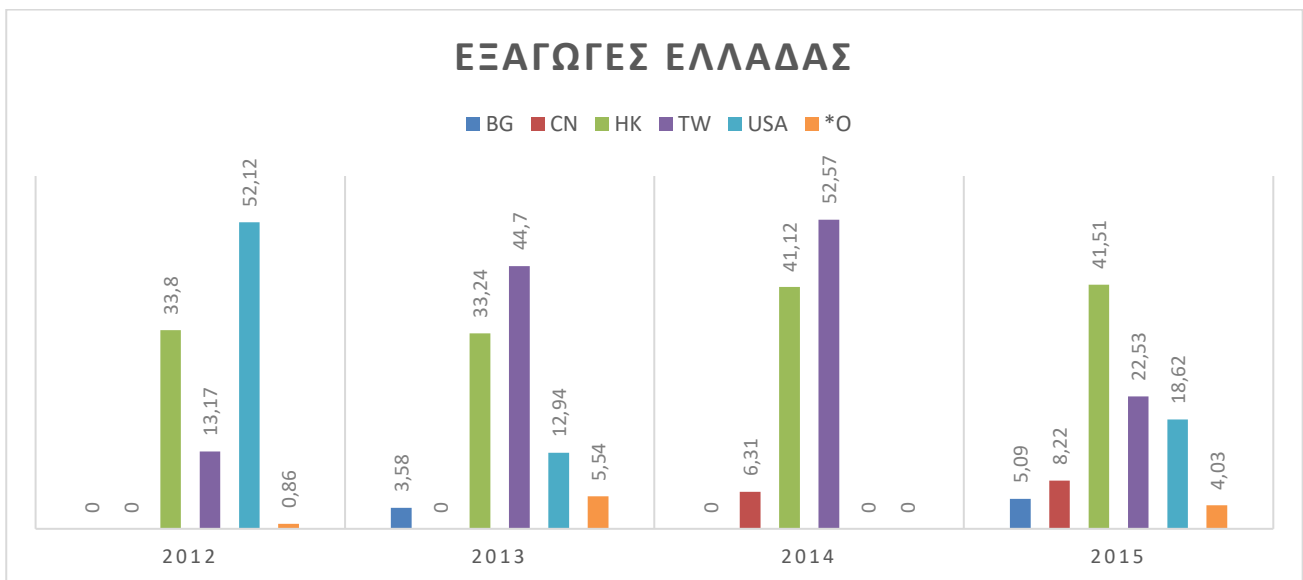

Διάγραμμα 14. Εισαγωγές ολοθούριων στην Ελλάδα σε μερίδια αγοράς.

Διάγραμμα 15. Συνολικές Εξαγωγές ολοθούριων στην Ελλάδα σε δολάρια (US\$).

Διάγραμμα 16. Εξαγωγές ολοθούριων στην Ελλάδα σε μερίδια αγοράς.